X. Franciszka od s. Kazimierza: Ergo Nieba i Swiatu najfortunniejsze —

Ks. Franciszka od S. Kazimierza Conciones

Ergo Niebu i Swiatu najfortunniejsze konkluzyi nowenny expektacyi Najświętszej Maryi Panny w kościele tutkim ww. OO Dominikanów.

ERGO

Niebu y Swiatu nayfortunnieyſze
z Konkluzyi Nowenny Expektácyi Nâyświętſzey

MARYI PANNY.

w Kościele Łuckim WW. OO. Dominikanow
Kaznodzieyską Illacyą Wniesione;

y
w Konnexyi wielkich Honorow

Nayprzewielebnieyszemu w Bogu JMCI XIĘDZU

JANOWI CHRYZOSTOMOWI KOZICKIEMU.

SWIĘTEY THEOLOGII PRÆZENTATOWI
EX-PROWINCYAŁOWI
Prowincyi Polſkiey, *Patri Provinciæ Dignissimo,*
y Przeorowi Konwentu Łuckiego,

Zákonu Káznodzieyſkiego.

MMCIOM PANV y DOBRODZIEIOWI

DEDYKOWANE.

przez
Xiędza FRANCISZKA *od Swiętego* KAZIMIERZA, *Magiſtra* Studentium Philoſophiæ *w Kollegium Łuckim Zákonu* TROYCY *Przenáyświętſzey, od Wykupienia Niewolnikow, Prowincyi Polſkiey, pod tytułem Swiętego* IOACHIMA.

Roku, ktorego: 1739

ſa MoDa Częś CBOGVERGO k VzbaVIen IVś VIata VIzVane.

W LWOWIE. *W Drukarni* TROYCY *Przenayświętſzey,* cum Priv: Sac: Reg. M.

19.

Ná Staropolſki Záſzczyt
Wielkiego KOZICKICH
Imienia.

1mo.

Podárła Stárożytność Láurowe Kortyny,
Na Cedrách wyrabane ſtárłá świata czyny;
Że z ABDANKV wyczytał, Honor Polskie dzieie,
Ktorym wielkich podpiſał Imion przywileie.

2do.

ABDANK w Herbie KOZICKICH; toć Kleynot niemały,
Aż go trony Ceſarſkie świátu ſzácowáły:
Do Doktorſkich Pierścieni, Paſterſkiey Tyáry,
Trudno z Herbu KOZICKIM w cenię dobrać pary.

Náyprzewielebnieyſzy w BOGV MOSCI DOBRODZIEIV.

Ieśmiertelnym *Sármackiey Słáwy hasłem uprzywileiowáne Godnośći Twoich* encomia, *niedáły mi* hærere intra latibulum conſveti ſilentij. *Gdzie milczeć powinienem* abjectâ *Kázań moich* ruditate *przytłumiony*, tam vivæ vocis oraculò *złotego* CHRYZOSTOMA in publicum Orbis theatrum *záwołany ieſtem. Idę ſpieſzno* pediſſequâ tanti Nominis reverentiâ, *y tym ſię iedynie* in Aprico *Łaſk Gracyana ſkłádam*, *że* Tuis tantum ſplendoribus *ieſtem* in apertam Lucem per ſymbolum atomi *pociągniony. Ani ſię umbry cenſur* vilitate meâ *przyćmionych lękam*; *bo Drukarſkie cienie* pulchrius Tuo jubare fulgent, quam Sole. *Ledwie tyle liczyć ſłońce może w ſobie złotych promieni, ile w* CHRYZOSTOMIE qualitatis aureas; *á każda* candidam ſine nube diem *Polſkiemu wyiaśnia świátu. Iak* primum mane *Staro-Polſkiey Chwáły w* WIELMOŻNYM KOZICKICH *Imieniu* primogenium ſenſit

 Pho-

Phoſphorum; ták teráz niezmrużonym Orłá Lechowego okiem, w Tobie illuſtrium titulorũ świat widzi Solſtitiũ. Nietrzeba w Troiáńſkich popiołach ſcintillâ originis WIELMOŻNYCH Prædeceſſorow Twoich quærere, żeby ſplendidiores in fumo ſis, to od woiennych dymow, to ab antiquitate imagini appareant. Wſzyſcy in Campum Gloriæ y Sarmackich tryumfow Gieniô ogniſtego Marſa à ſæculo przyſzli, y wſzyſcy tryumfalnych ogniow, Oyczyzny Victorias ſpirantes, vocantur Flamminii. Niemoże tego ſuis delere livoribus magnorum avida jactantia; zwłáſzcza, że każdy ieſt in ordine walecznych Przodkow Twoich aut Atavus Ænæas, aut Avunculus Hector. Abo na co po Rzymſkich Kapitoliach wſkrzeſzać Semiuſtam Scewolow famam? Więcey ieſzcze bellici fervoris w WIELMOŻNYM KOZICKICH Imieniu. Toć to immortales Heroûm Phænices, ták wiele rázy in Herculeis præliorum Oëtis ardentes, iák wiele, de ſub Olea, w zwycięſkie Laury innutrita trophæis renâſci Oyczyzná chciáłá. Gdzie intaminatior Wiary Swiętey deſideratur zelus? Uſtąpić muśi Primatum Numinis culturæ Numa: Ci ſą pierwśi divina Phænomena Cæli. Kawalerſki Animuſz Marſowych trąb pobudzony alarmą, nie większy by był od WIELMOŻNYCH KOZICKICH w wielkim Macedonie, gdyby Ich ſolo nonniſi Coronarum faſtu nieprzeroſł. Czy też oppoſito nieśmiertelnym Rycerzom funere extingvuntur, Záwſze viva halant incendia Martis. Niezwiędła ku Maieſtatom ſzczerość, niezłámana Sanctorum Patriæ Legũ integritas, tym tylko vernant, że WIELMOŻNYCH KOZICKICH venerantur inviolatos ſui amores ſervatoresq; honeſti. Właśnie w dyſtrybucie náywyżſzych dzielności WIELMOŻNI KOZICCY, quæ ſparguntur in omnes, collecta tenent. Nie ták znácznie czytáć ſię dáią ná mieczach wycięte Epaminondy zwycięſtwa, nie tak dowodnie ná wytartych Martiò pulvere Stylikona ſzyſzakach wyrážone rectefacta, iáko Bochatyrſkie męſtwo y cnota ná Oyczyſtym leguntur ABDANKU, ktore WIELMOŻNI KOZICCY victore Sangvine ad perennitatem zápiſali: Togâ bene geſtis & armis. Boię ſię diſtincta palmis atq; curulibus ipſis ſpecifikowáć Nomina; boż tych káżde in arbore Conſangvinitatis zá Porfiryuſza położone, ſą naywyżſzych Honorow Supre-

mum

mum Genus. *Y owſzem nad Gallikańſkiegô Herkuleſa łancucuby*, arctiſſimô modeſtiæ nodò *ſkrempowáłeś* Mści Dobrodzieiu humilem meæ ſvadæ facundiam; *że ſam* cum emerito Majorum agmine *nád złoto* in pretio Nobilitatis *ieſteś* CHRYZOSTOM, *żebym o Waſzey æſtymie milczał. Ale ná coż mam w obowiazku ſubmiſsyi Twoiey* catenatam anguſtare Eloquentiam, *ktorá wielkich Reſpektow* gratitudine *ták ieſt zdewinkowána, aż ſię pod Herbownym* Abdankiem *Twoim*, unicum *piſzę* mancipium. *Sam ſoba* Patritiam adæquas amplitudinem, *y nierozdzielna* contractæ à Majoribus Gloriæ *iſtota*. Conficis Ipſe pares Tibi faſcibus avos. *Nie* Illiadis Homera opus optimè geſtorum Tuorum ingentia, *żeby ſię kortyna ſzczupłego orzecha okryła. Nie Pirruſa Pierścienia* orbita, ſuperbo Fortunæ auſu *wytoczona ta przyſługi moiey* oppella, *żeby ſię wrâz okryślić odważyła* Tuam cum Muſis majeſtatem. *Napełniaſz záwſze* immenſis meritis *Panegyryczne* folia, & in ſuper *godzienes* vario *Doktorſkibh wieńcow* inflore notari. *Powzgárdzonych* blandientis Lucinæ faſciach *náypierwſze to* inter Crepundia *Zákonnego życia* Sacerrimus Prædicatorum Ordo *obwieſzczył* augurium, *żeś miał* innatæ Indolis magnitudine *ták wſzyſtkich* excellere, *aż* nemo major IOANNE. Bullam Religioſi tyrocinij *śnieżyſtym kandorem* innocentis juventæ *zbielała, záraz* in Togam Doctoralem *formowáłeś; y iużby ta dawno* Auguſtis matureſceret in humeris, *gdybyś więcey* demiſſionem animi *nieſzácował, niż* faſtigia. *Nigdy nieſzedłeś* via lacteâ ad Gloriam; *ále záwſze* Regiâ, *że nietylko* à Cunis Iove dignus eras, *ále Cię ſame ſobie* æmulâ ſorte *chwytały* Candidatum præmiorum Coronæ. *Tyle Prodigiow* fundere *áni Delficki ołtarz* fatidico *Konſekrowáney* deiloquio, *ani* Divina Platonis mella *niepotráfia, iak wiele z Aquinátyckiego Euryppu, y* ex mari Theologico *wynurzyłoś* Angelici Ingenii *wyrokow. W Tobie* Albertus Magnus *záłozył* Sapientiæ altum, *wlát* profundiſſimam Thaumaturgæ Scientiæ *Thomaſz* Abyſſum; *y żebydziś chciał* in Cælo erudito præſentem geſtare præ pectore Solem, *Ciebie by zápewne za ſerdecznego Feba ná Doktorſkich pierśiach piaſtował. Ná fortunnych Inſułach w ſzczęściu Dygnitarſtw, zánic maſz* ambitioſa ænigmata ſvingis, *że Cię* reſolutiſſimum Interpretem, *choćby niebieſkich Intelligencyi wyznáię*: Nata Viris gravitas, & mentis amabile pondus. *Brzmiały* toties *Profeſſorſkie Katedry* voce Clamantis IANA; *y w tenczas* ſub docto Oris tonitru *naybardziey* in Erytro Sapientiæ *zbieráłeś wypocone* Laureatæ frontis ſudò uniones, *ktorych* Doctorales *czekaia* annuli *y Biſkupie* aperto pro Conchis ſinu, *żadaia Mitry. W Klemencyi* IANA *nauczyłeś* ſeveriores manſveſcere ſcientias; altiores *uniżać ſię przed Toba* in cultu *muśiały*; *że* Maioritatem Tuam ſupra

mortales evectam *przewyższył nieumiały. Nie* aquisitas *masz* Scientias, *abo* avaro Ingenii censu per rimas *sprácowanego czoła wyciśnione* artes; *ále wszystkie* infusas cum Gloria. *Owszem te* ampissimo Mentis ærario *uczyniłeś* Liberales; *maiąc* tesseratas antiquitatis Cornucopias *Herbownego* ABDANKV: Aurum Auro addere. *Między* Deorum pulvinaria *Anielskim Tomaszá piorem* circumscripta, *niezáspałeś* noctes Atticas, *żeś był* prodromâ fronte Stellati Patris, Patryarchy DOMINIKA, Tuis aurora Musis amica. *Tą* Cleantis Lucernam, *ktora* ardores sciendi *w inszych zápalały*, *zgasiłeś* solo jubare aureo CHYZOSTOMA, *y ieszcze* pro Sole Aquinatico *sustentowáć gotow iesteś bespiecznie* scientificæ pondus diei & æstus. *Do tak licznych* Coronatrice Minervâ *Laurow przywiązały się* in manipulo *chwáły Superiorskie* Fasces, *ktore z Akademu* Pallas, Honor Provinciæ Sacer *z Dodony wyzbierál. Naypierwey* Fundatrix Iagiellonidum Majestas *w Łuckim Cię uhonorowáła Konwencie*; *bo iesteś* Laureatorũ Capitum Corona. *Potym insze godności* apices *pod Twoia* reptabant *powága*, *aż Cię* in Supremum *Prowincyi Polskiey* verticem *wyniosły. Dopieroż* quanta Gloriæ Portenta? *Uwięczył Cię záráz* suo Sanctitatis flore Hyacinth, *y sympatycznego* in morum Florentia *doznáwszy Narcyssa, Purpurowe żniwo*, Infulato murice *poświęcone* Violas Tuæ spondebat capacitati. *Wyiáśniała Tryumfami zrzenica patrzył się Polski Orzeł* in Dotum Tuarum claritudinem; *y że ledwo kiedy widział ták wypogodzone promienie, rádby teráz* post bellorum fuliginem perennare inter radios *Honorow Złotych* CHRYZOSTOMA. *Niemogłeś iednak* sublimi circumagi dignitate, *chyba tylko* partitus corde; *to iest*: Provinciæ amori & Honori. *Ták długo* optimis meritis *Prowincyalskie służyły Tytuły, poki Godnościa Twoia* abundissimè non gloriarentur, *y aż Cię nieuprosiły dla siebie* adesse Provinciæ Patrem. In Fascibus *Łuckiego Przeorstwá* repetita Superioritate, superis in genuinam *poszedłeś* paritatem. *Nie symbolicznie tylko* Supremo Iovi *spodobniałeś, ále żywym abrysem*, viva Idæa Deastris. *W Kontrácie Wołyńskiey* divisa Imperia *iedynym serca instynktem* rexisti amando, & regendo amasti, tanquam Iupiter. *Nád Polskie Tatry żdáwały się* eminere *cieszac z inszemi Łuckie Theby, że ich nie Amfiona lutnia, ále* fide inviolatâ amoris Provinciæ Patris *wdzięczyłeś. Wycięte tákoma Sáturna kossą* sæcula aurea, *przywrociłeś* sacerrimo Ordini, *daiac znáć* CHRYZOSTOMA *Imieniem, że z Ciebie bez proby Lidyiskiego Kámienias* Provinciæ Titulorum & amorum *szczery Aurelian. Dość wiele* Decoris & honoris *Polskiemu darowałeś Swiatu, á ieszcze więcey* ardentis in astra

zeli

zeli *pozwálaſz Niebu. Naygorliwſzym Tryumfu* MARYI *Promotorem ſamo Cię wydáię Wielkie* Imie IANA; *bo* innatis ſanctimoniæ gratiis *w Morzu Łáſk* MARYI *cały ſię zánurzaſz: y ledwie nie* intuitu Tui *w Łuckim Obrázie* MARIA gratioſiſſima. *Dałeś y teráz nieprzekonány śmiertelnościa dokument nayſyngularnieyſzych ku* MARYI *affektow, kiedy nikczemnych ſłow moich* umbras, ſub ſcabellum Virgineum proiectas, *iáśnieć każeſz* in luce publica. *Niech Ci Ta Krolowá Nieba odda záto* multiplex gratiarum diademma, *y Doktorſki wieniec* ante Beatorum Laureolas, *iák náyprędzey niech włozy ná głowę. Niech Sceptrem ſwoim* inter Purpureos Sacrorum *zápiſze Cię* Reges, *zebyś był Doktorſkiego Pierścienia Perła,* & Piſcatoris Annuli gemma.

Ták ſprzyiá Wielkiemu zobligowány Imieniowi

MCIOM PANA y DOBRODZIEIA

X. Franciszek od S. Kazimierza *Magiſter Studentium Philoſophiæ w Collium Łuckim.*

Ordinis Sanctiſſimæ Trinitatis

Redemtp. Captivorum.

APPROBATIO,

ILLUSTRISSIMI & REVERENDISSIMI,
ARCHI-ORDINARII LEOPOLIENSIS.
NICOLAVS IGNATIVS
In Wyżyce

WYŻYCKI,

ARCHI-EPISCOPVS METROPOLITANVS LEOPOLI:

COnciones præinſertas ab *Adm̃dum R̃do Patre Francisco à S. Casimiro, Magiſtro Studentium, Philoſophiæ Collegij Luceorienſis, Ordinis SS̃mæ* Trinitatis *de Redemptione Captivorum* Cõpilatas, ac à Theologis & Superioribus ejusdem Ordinis lectas & approbatas, Typô imprimendi facultatem damus & concedimus. Datt Leopoli die 29. Octobris, Annô Domini 1739.

ANDREAS GIZYCKI
Canonicus Leopoliensis
Avditor Generalis & JUDEX
mmp.

****

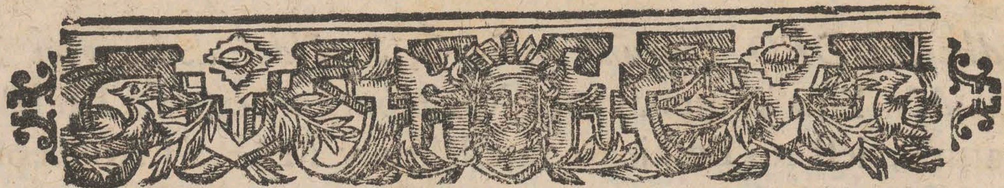
APPROBATIO,

Noſtri Sacri Ordinis

Benedicta ſit Sanctiſsima TRINITAS.

FR. SIMON à Sancta MARIA, Minister Provincialis Provinciæ Sancti IOACHIM, Ordinis Discalceatorum Sanctiſſimæ TRINITATIS, Redemptionis Captivorum, Primitivam Regulam profitentium, &c. &c. Poteſtate à N. R. P. Ambrosio à Sancto Ignatio, Comissario Generali Familiæ Matris Redemptorts ſpecialiter impertitâ, facultatem tenore Præſentium concedimus, ut Conciones aliquæ, quarum Titulus: ERGO Niebu y Swiatu nayfortunnieyſze; à P. F. *FRANCISCO à S. CASIMIRO*, Magiſtro Studentium Philoſophiæ Collegij Luceorienſis, Noſtræ Sacræ Religionis Profeſſo, Sacerdote elaboratæ, in Eccleſia Luceorienſi Laudatiſſimi *Ordinis Prædicatorum* habitæ, atq; â Theologis N. Sac: Ord: recognitæ & approbatæ, typîs mandari poſſint, ſi Ijs, ad quos pertinet, videbitur. Datis in hoc noſtro Collegio Luceor: Manu Noſtrâ ac Secretarij Chyrographo ſubſcriptis, Sigilloq; Officij noſtri impreſſione munitis. Annó D: 1739. Die 5ta 8bris.

Fr. SIMOM â Sancta MARIA, Minister Provincialis· mmp. (L. S.)
Mandato N. P. MINISTRI PROVINCIALIS.
Fr. PETRUS à Sancto CASIMIRO *Lect: Phil: & Secretarius mmp.*

KAZANIE.

NA argument nieśmiertelnego MARYI Honoru záwołany ieſtem. Komuſz to przypiſuie Expektacyi ſwoiey konkluzyą przedwieczney Mądrości Magistra? Wiem dobrze: że ná Liliowych Panieńſkiey niewinności MARYI Kándorach, Sam ſię BOG w Ludzkim ciele málowáć kazał. Iákob Patryárcha náypierwſzy Apelles, ludzkim Sceptrem od Nieba do Ziemi ſubtelną taiemnic pociągnoł Linią. *Non auferetur Sceptrum de Juda & Dux de fæmore ejus, donec veniat qui mittendus eſt, & Ipſe erit Expectatio gentium.* Geneſ: Cap, 49. Naymnieyſzy życia MARYI moment, bez Originalney obrazy, ná Obraz Boſkiego Syná: *Filius Imago Patris,* cudnieie y dnieie. *Ecce Virgo Concipiet & pariet Filium.* *Iſai: Cap: 7.* Każdy Tráktat wſzkole cnot Panieńſkich o Bogu, *de DEO.* W Bogu y z Bogiem: *Proxima DEO,*

adhærens DEO, conjuncta DEO, S. Ildef: de Virgin: B. V. M. Y ta kompozytura Wcielonego Słowa z Ludzką naturą, iest to Boſkiego intellektu y MARYI Konceptu Dzieło. *Cùm eo eram cuncta Componens. Proverb: 8.* Iák droga perła ſzácowną perłę, ták Nayświętſza MARYA, Marya *de Agreda* ledwie nie zárowno z Bogiem ſzácuie: *Plús Divinitatis, quàm humanæ Conditionis refert MARIA. Civit: Miſ: Tomo 2.* To zápewne, wyſtáwioney ná publiczny Tryumf dźiśieyſzey Konkluzyi *Mecænas,* Troyca Náyświętſzá? Purpura Pánieńſkiey krwi w Vboſtwione Ciałko Chrystusa uformowána, *Defendens?* à trudność cała Macierzyńſkie MARYI wnętrzności ſuſtentowáć będą przy *DUCHA* Swiętego powádzę. Podpiſał ſię ná to Hypponeńſki Infułat, Infułą w Niebo, głową przed Tronem TROYCY Nayświętſzey uderzywſzy: *Filius quidem non Pater natus eſt de MARIA Virgine, ſed ipſam Nativitatem Filij, & Pater, & Filius, & Spiritûs Sanctus operatus eſt. S. Aug: in Con? 15.* O! Trudnáſz ná mnię materya! bez Potencyi śmiertelnego rozumu ná Chwałę MARYI. Głębokie *medium* na miałką czaſzkę: z między trzech Boſkich Oſob ſrzednia Perſona, Kortyną ludzkiego ciała obleczoná. Iák bez początku y końca Boſtwo Syná, ták bez terminu Godność Macierzyńſtwá MARYI, *Filius infinitat Matris Bonitatem. Albert: magn, in Marial:* Cięſzko mi ſię złożyć Generalną Filozofow Regułą: *Medium Concluſio neſcit.* Regularna Boſkich Dekretow Dyſpozycya, przy Konkluzyi Expektácyi po medyowáła Ziemię z Niebem, Ludzi z Sobą w Wnętrznościach MARYI. Nieprzełámane na to, iák ſkała Doktorow Swiętych *Axioma: Factá MARIA Scala Cæleſtis; quia per Ipſam DEUS deſcendit ad terras, ut per Ipſam homines mereantur aſcendere ad Cælos. S. Aug: Serm: 15.* Składamże záwczaſu głowę pod nogi Twoie Krolowa Nieba, że nic ná Konkluzyą Expektacyi wymyślic niemogę. Zoſnowy Purpur Izràëlſkich Tobie ſkre-

ſkrewnionych. *Magnorum Soboles Regum Pariturą Regem. Claudianus*; Niepoydzie u mnie argument *in ſilo-* Co ſłába nić poradzi w węzły trudności uwichłana, gdzie y Redemptorſkich Łancuchow moich ogniwá, ogniem Miłości ſpalone, y ſubmiſſyą ſkruſzone pod Twoim leżą Majeſtatem. Zerdzewieią prędko od wſtydu niewolnicze żeláza; zwłáſzcza że złote Chryzologa ſłowá przed Tronem MARYI tanieią: *Quantus DEVS ſit? ignorat ille, qui mentem hujus Virginis non ſtupet, animum non miratur. Sanctus Chriſolog: Serm: 140.* Záczął Gabriel Archanioł o pełni Łaſk Boſkich dyſzkurowáć z Pánną: *Ave gratia plena.* Pánna Służebnicą tylko pokorą rezolutnego związáła Anioła: *Ecce Ancilla Domini. Luc: Cap: 1.* Z Herbownym Zákonu moiego Aniołem, hartowny przody wieczney niewoli ukuię ná śiebię łańcuch, *vinculis æternis ſub Caligine. Epiſt, Judæ Apoſt,* niż ſłowo z uſt, odwáżne wyciągnę. Adorowáć nie oppugnowáć ſerdeczną MARYI náleży Konkluzyą. Záwieśił prawda życia dáwca Syn MARYI życiá Konkluzyą ná Krzyżu. *In ligno mortua vita fuit.* Czy to Anielſkim, Czy ludzkim Sentimentem: Krzyż Trynitarski nie ieſt śmiertelne *tormentum*, ále od śmiertelney zarazy ochronioney Pánny *Trophæum, Hac Cruce mille poteſt Virgo trophæa dare.* Y owſzem krzyżem do ſtop MARYI padnę, y ná krzyż pierśiom dany przyśięgnę, że ſercem całym ieſtem z Swiętym Athanazym MARYI niewolnik. *Regina & Domina & DEI para proprie & verè cenſetur. S. Athan: ad Epict:* Konkluzya káżda bydź powinná *Ex præmiſſis deducta.* Y w tym nieſzczęście moie! *Præmiſſas laudes* Przeświętnego *KAZNODZIEYSKIEGO ZAKONU* w Konkluzyi Expektacyi Nayświętſzey MARYI wyliczyć nieumię. Opáſzę Laurem rozgorzáłe w Tryumfy MARYI ſerca: tuż *majus extremum* Chwáły ná Doktorſkie Głowy z Papieſkich Triregiow wyskoczy.

Izráelskiego Monárchy Sálomona ſłáwa, Swiat

 zbie-

zbiegawſzy, złotemi Piory do Arábſkiego Kroleſtwa zálecieła. Kwitnącego Berła w Ręku Sálomonowych zapach, wdzięcznieyſzy był wſzyſtkim. niż Sábeyskich Kádzideł odor. Poſłyſzy to Krolowa Sabba, y pędem wielkim zápędzi ſię do Ieruzálem *Regina Sabba audita fama Salomonis in Nomine Domini venit. Reg, 3. Cap: 10.* Vſłyſzy ieſzcze ukoronowáne *oracula*, zwáży magnificencyą Salomonowego Majeſtatu y záwoła, *Oculis meis vidi & probavi, media Pars mihi nunciata non fuit: Major eſt Sapientia Tua, quàm rumor quem audivi.*

Przed lát Sto cztyrdźieści y kilka. Nie Sabba do Ieruzálem; Sáma Krolowá Nieba MARYA, ná Wátykańskim ſiedziała Tronie. Bernard Macieiowski Biskup Łucki, potym Korony Polskiey Prymas y Kardynáł, opowiedział ſerca wyrokiem przed MARYĄ, w Cáłey Sármacyi zawołane KAZNODZIEYSKIEGO ZAKONU *praconia.* Vwierzyłá prędko ſłodkim Bernarda Miłości nektarom, *DUCHA* náyświętſzego kánarem nay. ſłodſza MARYA: *Spiritus enim meus ſuper mel dulcis. Eccle: 24.* Zá Błogoſławieńſtwem Clemenſa oſmego: Nayłaskawſza Monárchini Kołem Rzymskich Purpurátow do Okrągu Polskiego Swiata przyiáchała. *Audita famâ venit.* Naypierwſza y nigdy niewzruſzoną w tym Ołtárzu ufundowáła Stacyą. *Hanc Bernardus Maciejovius Cardinalis, Epiſcopus Luceorienſis & Primas Regni à Clemente octávo Pontifice: Benedictam in Vaticano ante Rotam Cardinalium, Sarmatia illatam Templo Pradicatorum Ordinis Luceoria obtulit. Illuſtriſſimus. Ioan: Frideri, SAPIECHA in Monu, Marian, Part, 1. Cap: 3.* Widząc ieſzcze więkſze codźienne ku ſobie affekta, Honorowi ſwemu applauzy, niżeli ie ſercem poiać, ná Todze ſpiſac Paſtorałem Biskup y Kardynáł potráfił, z wielkim zádumieniem záwſze Káznodźieyskiemu przyznaie Zákonowi: *Oculis meis vidi & probavi, media Pars mihi nunciata non fuit.* W oczach całego Wołyńſkiego

ſkiego Woiewodztwá iák záwſze, ták przy dziśiey-ſzey konkluzyi pozwála mu Majorem uniwerſalnym chwáły Przywileiem niezłámáną: *Major eſt ſapientia Tua & opera Tua quàm rumor quem audivi.* Prżeświętny *K*áznodzieyski Zákonie pierwſze (widzę) maſz czoło w zielonych Pallady więcach. *Major eſt Sapientia Tua:* Pierwſze mieyſce bierzeż Tryumfom woiuiącego przy moiey władzy Kośćioła, *& operá Tua.* Stagebney Famy uſta przed Twoią zaniemieć powinny dzielnośćiá: *quàm rumor, quem audivi.*

Ieſzcze *Præmiſſam Minorem* w porządku tylko terminow, ále w zelozyi niemnieyſza, w ſercách poprzedzonych przedemną Panegyryſtow ſáma zá mnie znáyduie MARYA. Y tą wdźięcznośći ſpoſobem pozwáła *Minorem. Ego Diligentes me diligo. Prov, 8.* Zá Poránne ſwoim Phoſphorom *Elogia*, Sama ſię w południu Łáſk Spráwiedliwośći Słońca Mátka oddaie: *Qui manè vigilaverint ad me, invenient me. Ibidem.* Ná wieczną przed Niebem pamięć w błogosłáwione Annáły wſzyſtkich Imioná wpiſuie MARYA. *Qui elucidánt me Vitam æternam habebunt. Eccl: 24.* Ey iákiſz to przecię Syllogizm, gdzie pozwolone *præmiſſæ* przy iedney zoſtawuią Rácyonaliſtę Konkluzyi. Nie *in forma* Ludzkich rozomow? Nie: Tengo formuie, ktory ſię z iedynego BOGA, w Panieńskich Wnętrznośćiach w BOGA y Człowieka rázem przeformował. *Qui cum in forma DEI eſſet. Phili: 2.* Nie *in figura Directá?* nie: nie z záſług náſzych, ále z ſamego ſzczegulnego Miłośierdzia BOG ſię w Ludzkiey utáił náturze. *Per Viſcera Miſericordiæ, in quibus viſitavit nos Oriens ex alto. Cant: Zach:* Sáma Wcielonego BOGA Matka dá rezolucyą ná dziśieyſzą Konkluzyą. *Z* konklu-

zyi Nowenny nayfortunnieyſze wnieśie Swiatu y Niebu *Ergo.* W konſequencyi Boſkiego Macierzyńſtwá przy Konkluzyi Expektácyi MARYI, odezwie ſię zabronione *antecedens* nad náturalnych w Ráiu Darow: Otoż Swiát rowny w ſzczęśliwości Niebu. *Ergo:* Otoż Ludzie podobnieć BOGV záczynáią przy Konkluzyi Nowenny. *Ergo.*

Wołam do Ciebie Miłośierdzia Matko! *Virgo MARIA Mater & quando non Mater MARIA? Petrus Chriſol:* Otoż y Iá ſłowá moie nikczemne ná Konkluzyi twoiey piſzę; że ſą o nieſkończoney Troycy Náyświętſzey Chwále, *de DEO Uno & Trino,* że cáłe ſobą o większą część Boſką Certuią y Twoią. *Ergo. Ad M. D. G.*

JAk w Boſkich Sentymentach potrzebnie, ták w ludzkich intelligencyach konnaturalnie tryumfuie *Ergo.* W Illacyi ulepionego z Ziemi Adáma, náypierwſze *Ergo,* weſzło do Raiu; *Tulit Ergo Dominus DEUS hominem & poſuit eum in Paradiſum voluptatis Gen: 2.* Naypierwſzy to zádatek rozumney Adamowi kreatury y wláney Wſzechmocną BOGA ręką umieiętności *Ergo.* Korábiem Nòégo BOG ſam dyſponowáł *fac tibi Arcam Gen, 6.* Iak długa, iák ſzeroka bydź miáła, wodniſta machyna, uczynił dymenſyą Architekt Nieba y Ziemi: *ſinè Ipſo factum eſt nihil. Ioan: 1.* Niezmierzona choćby Analogicznym terminem wieczności Wſzechmocność, łokciem ſzczupłym wymierzyła Morską ſtrukturę, *Trecentorum Cubitorum erit longitudo arcæ, Quinquaginta Cubitorum latitudo, triginta cubitorum altitudo ejus.* Nieśmiał záczáć cudnego Okrętu Nòé, aż ſię dobrze *Ergo* nauczył.

Fecit

Fecit Ergo Nòë omnia, quæ mandaverat ei Dominus Gen: 7. Przeciwko ſilnym wyuzdánego Oceanu tará-nom, náyopacznieyſze ſą rogatego dyllematu kor-nukopie, *Ergo.* Nietak pod wſzczeſnym Neptuna trydentem, ábo pod gęſtą Marynarſkich wioſeł że-gluga ſwywolne ſtatkuią nurty, iák pod rácyonal-ną argumentu decyzyą: *Ergo.* Łámią ſię náyła-twiey wſpienione zuchwáłego Propontydu wáły, o Szkolny ſzkopoł: *Frgo.* Po potopie generálnym induſtrya Zoroáſtra nowy świat podnioſł głowę. Siedm kolumn marmurowych, ſiedm miedzianych dźielność udziałała Zoroáſta. Na wſzyſtkich mo-numenta rożnych nauk wyrąbała, żeby ie wieczność ogniem niezaláła, y wodą nieſpaliła. *Septem liberà-les artes; in quatuordecim Columnis ſcripſit; ſcilicet in ſeptem æneis & ſeptem lateritijs contra diluvium & con-tra ignem. Lucas Tuden: lib: 1. fol, 8.* Może záwſze każdy grać w kontr y przeciwko rozigranym morza falom, y przeciwko nieugłaſkanych ognia płomie-niom, kto umie *ergo. Artes liberales, contra dilu-vium & contra ignem.* Subſumowáć trudność wie-czności nietrudno w hoynym mądrości doſtátku, *ar-tes liberales.* Zelazne ſłupy Bolesławá Chabrego. Gránic Polskich terminy, w Oſie, w Dniedprze, mię-dzygranicznych Rzekách potoneły, á filary Maje-ſtatu Minerwy: Krákowska KAZIMIERZA Wielkie-go, Wileńſka GEDYMINA Xiążęcia, Zámoyskiego Zamoyska, Akádemie wiecznie trwáią. Właśnie to ieſt nie Delfickiego Trypodu, ále ſekretnego Bo-ſtwá Tryangułu *adagium: Vetat Muſa mori. Ioan, Kwiat: in Orat: Pertpat:* BOG Wſzechmogący z ſzczerey miłośći: Huſenſkiego Senátorá Ioba, ná-zwáł Symplákiem: *Homo ſimplex & rectus ac timens*

DEUM Iob: 1. Przyiął pokornie z krzesła do gnoiu Boski sługa uniżony Pańską Symplackiego tytułu dáninę. Wytknie mu tę prostotę Imość sama, á potym poalterowáni żalem przyiáciele: *adhuc tu permanes in simplicitate tua? Iob 2.* Ey lepiey w śmiertelnym zasypać się popiele, niżeli w Literalnym prochu *in arena Literaria* nie bydź polerownym. Zaśniey Iobie ferálnym *Morphaeusa Letargiem*, że ci Doktorskiego Lauru cieniem zásłonione *noctes Atticae* niesprzyiáią. *Benedic DEO & morere.* Zdobędzie się Iob ná poważne *Ergo*, y wszystkich skonfunduie w przedśiewzięciu. *Ergo Vos estis soli homines & vobiscum morietur sapientia. Job 12.* Y od zaiádliwych strzał Libityny nieprzełámana Tarcza, y do pożądanego życia śmiertelnym symptomatem náypomocnieysze antydotum: *Ergo.* Broń od kosy w ludzką iakturę wciętey, *Primum* do życia *vivens: Ergo* zbáwienne. Chytry wąż, piekielny Zofista *Serpens erat cladior cunctis animantibus Gen: Cęp: 3.* Wszedł w dysputę o Drzewá Ráyskiego piękności: nie z Adámem ále z Ewą: bo áni stworzenie Ewy, áni wprowádzenie du Ráiu *Ergo* nieznáło. Nie ná podobną Bostwá sequelą pozwoliła Ewá: *Eritis sicut Dij scientes.* Czemu ták nieostrożnie? Podobno się bárdziey z rosszczesáney kondzieli osnowę, niżeli ściśłą Argumentu terminow konnexyą z złotego mądrości Runá prząść náuczyła. Ná drzewie mistyczney umieiętności *scientiae boni & mali*, gniázdo Bożąt uklicić zámyśliła z rozumu wywiedzioná Sapientka: *tulit de fructu illius & comedit, deditq; Viro suo.* Ponegowáła Przedwieczná Mądrość wszystkim prędko *supposita*, że aenigmatyczna węża zdradliwego Propozycya, w Boskkich zakazách *de subjecto non supponente* była.

była. Łeb piekielney Chymery pod nogi waleczney iakiś rzuciła Heroiny: *Conteret caput tuum, & tu insidiaberis calcaneo ejus.* Głowę národu Ludzkiego Adáma ná łeb *de statu innocentiæ* z cyrkułu niewinności wytrąciła: *Ejecitq; Adam.* Rozumiecież przecie co to zá Entymema wężowe? Ach Syllogizm w rębem fatalnego żelazá záostrzony. *Syllogismus truncatus!* Ten to, ten wszystkie darow supernaturálnych látorośle w Ráiu poscinał śmiertelnie: *Morte morieris Gen: 2.* Rozumiciesz ieszcze ten krwáwego Cerberá rykiem wywyty *antecedens? Eritis sicut Dij.*

Przy dzisieyszey konkluzyi mowcie z tryumfem: Ieſt to Propozycya *de secundo adjacente.* Pod istotą Boskiego SYNA w Wnętrznościach MARYI leżącego *de secundo adjacente*, rezolwowáć się dziś powinná. Przy końcu Expektacyi Náybłogosławieńszey MARYI, tego się doczekáła szczęśliwie sensu: *eritis habentes Divinitatem.* Bronić go więcey BOG Ludzkiey náturze niemoże; bo Niebu Ziemię *Ima summis*, siebie samego mizernemu człowiekowi zdewinkował. *formam servi accipiens in similitudinem hominum factus, ad Philip: 2.* Bespiecznie dziś kożdy do Rayskiey ma Oyczyzny intromis, pod pierworodnym samemu Bogu podobieństwem *ad imaginem & similitudinem. Gen: 1. Antecedens* Originalney dla kreatur klemencyi, woła dziś zá mnię w konsequencyi Boskiego MARYI Mácierzyństwa przy konkluzyi. Otoż Ziemia Niebem, otoż Ludzie Bogiem: *Eritis sicut Dij, ergo eritis habentes Divinitatem.* Záwáloná Boskich sadow niezłámaną potencyą piekłu, otwárta świátu Bráma do Ráiu Nayświętszey MARYI konkluzyą: *Ergo eritis*

C *ha-*

habentes Divinitatem. Otwierá ná to uſtá, uſt Doktorſkich Złotomowca, Hypponeński Infułat, y moie w ſobie zámyka zdánie: *Dicat nunc MARIA, Porta facta ſum Cæli, Ianua facta ſum Filio DEI, illa porta clauſa, quàm vidit Ezechiel S. Augu: Serm: 18.* Ezechielowey Brámy architekturę rozebráł na cząſtki S. Hieronim, *Portæ Sanctuarij exterioris, quæ reſpiciebat ad Orientem Ezech: [44;* y tryumfalny arkus ná dziſieyſzą Expektacyi konkluzyą MARYI wyſtawił: *Apertè ſignificat Sanctiſſimam Virginem MARIAM, per quàm intemeratam ingreſſus eſt, & egreſſus Chriſtus. Hiero: ſuper Ezech: 44.* Do wſchodu Niebieskich świateł wſchodzacym Słońcem odziana MARYA: *Mulier amicta Sole Apoc: 12.* y ſtęsknione ſerce, y oczy przylepiłá *reſpiciebat ad Orientem.* Sympathyą ſerdecznych affektow, nietylko piękna, ále owſzem iedná iák Słońce Sprawiedliwości, MARYA. *Soli Sola.* Nieták ſkwápliwe Chryzolit złoto, magnes ſtal powabną: iák Zodyaczny znák niewinności Pánny pociagnął do ſiebie Wſzechmocnego wſchodzie Tytana: *Sol in Virgine.* Konchę nayczyſtſzych kandorow wnętrzności, pod płynacą z Nieba poddáła roſę MARYA: *Rorate Cæli deſuper Iſai: 45.* żeby ſię wnia hyppoſtatyczna Perła wlałá na zwiazek Człowieka z Bogiem náwleczona: *Unio Hypposłatica,* y Łáſk promieniami oſchła: *ſub ipſo erunt radij Solis Job 41.* Ná powáb Iákubowey Iutrzenki *orietur Stella ex Jacob Num: 24.* Przyſzedł z gornych Olimpow *à ſummo Cœlo egreſſus ejus Pſal: 19,* Pożądany *Fabus Oriens ex alto:* Zwłáſzcza że mu Pánieńſkich wſtydow Purpurą uſłáła ná świát drogę. Przyſzedł przez Brámę złotą wielkiego Niebu y Swiatu Iubi-

Iubileuſzu: *per Portam ſanctuarij quæ reſpiciebat ad Orientem*, y Splendorem Boſtwá *ſplendor gloriæ & Figura ſubſtantiæ ejus Hebr:* 1. Ludzką w Boſką wyzłocił náturę. Właśnie tyśiącem tryumfow záwołane Doktorow Swiętych ſpráwdziło ſię *Proverbium: Factus eſt DEUS homo, ut homo fieret DEUS.* Precz że ſeptemtryonálne ſiedmiogrzechow nocy! w Południu świątobliwośći MARYI *Porta ſanctuarij*, w ktorym ſam BOG promienieie, *ubi paſcas, ibi Cubas in meridie Cant:* 1, zawieśił iáſne Apoſtoł zá ludzi *Ergo: abijciamus ergo opera tenebrarum & induamur arma Lucis ad Rom:* 13. Nie záchodnie śmierci wieczory, ále niedoſtępną ludzkiemi ſiłami łaſk iaſnośc *lucem inacceſſibilem* żyć będziemy z Bogiem. *Eritis ſicut Dij.* Otworem do niey ſtoi acceſs przez MARYĄ, przez ktorą do nás ieſt wolny Pánu záſtępow przechod, *per quam intemeratam ingreſſus eſt & egreſſus* CHRISTUS. Y ſama Konkluzya Expektacyi Nayświętſzey MARYI, ieſt *de Gratia ſanctificante.* Tá ludzi łączy z Bogiem, *reddit hominem formaliter Sanctum*, iednoczy z Bogiem, *& amicum DEI*, dziedziczy w Bogu ná wieki *Ergo eritis habentes Divinitatem.*

Reg: 1mo. Cap: 28. Roſpuſtná Saulowego Pánowania alternáta, Krolewskie loſy deſperáckim ſzczęśćiem rzuciła w trumnę Sámuela. Przegrane przed Bogiem Izráélſkie Berło, chćiał Saul odegrać w martwe kośći Sámuelowe. Thnącą przeklętym duchem zábabonkę *quærite mihi mulierem, habentem Phytonem*, náthnął Saul, żeby zmarłego Sámuela wſkrześiłá. *Samuelem mihi ſuſcita.* Podieła ſię ożywić Proroka, żyć niegodná Phytoniſſa. Rzući w grobie okiem, tuż w oczach Boſkie *ſpectaculum*

ſtánie. *Deos vidi aſcendentes de terra.* Cudná to iákaś Bogow nátura, że trupami śmierdzą. Boſkie nieśmiertelności *prædicatum*, wáláć ſię po śmiertelney ziemi niepowinno; *de terra.* Hieronim *Lauretus fol: 333.* ná laurách wiecznotrwáłych Boſką wyciosał powagę: *Dij ſunt, qui quo ad fieri poteſt, mortalia omnia excludunt.* Prędko ſzpetną ſceny łarwę wdzieie *Lacheſis* ná Boſką poſtać, ieżeli więcey z przegniłą ziemią, niż Niebem przęſtáią: *aſcendentes de terra.* *Herod Agripiádes* między Bogi u bezbożnych żydow policzony, uliczyć w ſobie śmiertelności nie umiał rány, że Niebo zbrodniami ranił. Tyryiſki Páludament iednego czáſu włożył na ſiebie, pełnowłádną rozłożył po Maieſtacie władzę, aż go tuż śmierć zápas założyła. Nie gołąbek Symboliczny Ducha Nayświętſzego, iák BOGV: Nię Orzeł, regnant Ptaſtwa, iák Krolowi: ále ſowá w pułnocku śmiertelnym záślepiona, ná dobránoc życia nád głową zápiáła Herodowi. Pierzchliwemi piory powſzechny dekret omnylney prezumpcyi nápiſała. *Vos autem ſicut homines moriemini Pſal! 81.* Padł Trupem z Tronu do trumny, z pod Perſkiego Páwilonu do grobowey paięczyny ſubtelny nieprawości Bożek: *En ego DEUS veſter morior! Luc: Tud: lib: 1. fol: 32.* Nádęte ſtogębnych okrzykow hukiem applauzy: *DEI voces non hominis*, w głębokim nágłego upadku dole ſtęchły; *morior!* Smierci! Smierci nieſpodziáney ofiara, Ziemſkich Bogow Imiona. Nayprzyiemnieyſze ruinie *hecatombe*, policzona między Bogi obrzydła Imion prożnych ambicya. Niedługo z tytułem długiego ſzáleńſtwá chodził *Germanicus Imperator* Rzymſki, *appellari ſeſe fecit Optimum, Maximum, Primum &*

ſtre-

ſtrenuiſſimum Principem, Deum deniq; Deorum. *Goltz: in Vita Imp:* Appellácya ta poſzła zá Dworem powſzechney złoczyńcom fortuny. Záiuſzone Rzymianow rozdráźnionych niecnotą Ceſarſką miecze, odcięli Germanika od Boſtwá, nieprzyſtoyną nomenklaturę odrąbáli od Tyráná. Nayprędzey twárda ſtal, ná nieſtałość doczeſnych porwie ſię poſągow. Ogniſte wſkonfederowánych bułátach żelázo, rádo ſię pluſzcząc hartuie wekrwi, ktorą harde kárki leią; *non libeat tentare Deos.* BOG Wſzechmogący Bogiem Faráonowym uczynił Moyżeſza. *Ecce conſtitui te Deum Pharaonis: Exodi 7.* Z ciężką niewolą przyiął tę Moyżeſz Kánonizácyą; choć był pod iednym Imieniem, iák iedno z Bogiem, *Verè DEUS erat in eo.* Boſką władzą rządził Faráonem Moyżeſz. Czerwone Morze słowem wyſuſzył: z Egipſkiey niewoli uwolnił lud Boſki; zgoła, iák BOG pełnomocny Moyżeſz: *Omniá quæcunq; voluit fecit, Pſal: 113.* Wieku ſzoſtego od ſtworzenia Swiáta, chciał bydź y Diaboł pod poſturą Moyżeſza. Rogi ná głowie, uſtroili czárta w podobieńſtwo, ále rogata ku BOGU kontrádykcya wythneła czartowſką ſymetryą. Ná Krecie Inſule dał Zydom rękę, że ich do przyobiecáney záprowádzi ziemi. *Diabolus in ſpecie Moyſis in Creta Judæis apparens. Luc: Tud: Chron: mund: fol: 37.* Vwierzyli żydzi *patri mendacij*: kłamſtwá ſynowie: weſzli w Morze zá przewodnikiem nieprawości, aż ledwie nie wſzyſtkich łakome połknęło morze. *Dum eos per mare ſicco pede ad terram promiſſionis permittit perducere: ſubito Diabolus diſparuit, & multi iudæi mortui ſunt.* Náypierwſzy patrzył ſię w rewelacyi Lucyfer, iák człowiecza náturę

turę TROYCA Náyświętſza w Bostwo ſtroiła. *Ecce constitui te DEUM.* Nie iednego Egiptu, ále całego Swiátá rozległość pod uboſtwioną polec miała mocą. *Dabo tibi gentes in hæreditatem. Pſal: 2.* Chciał też lucyfer poſtać w Nayświętſzey Boſkich arkanow poſtáci: *Similis ero Altiſſimo Iſá: 14,* Ná Tron nad wſzyſtkie Aniołow hory wynioſły, podnioſł ſię wyklęta z Nieba wynioſłością: *aſcendam.* Iuż że po pyſznym aſcenśie? *Deſcens! Deſcens à ſummis ad inferiora,* ná dno piekielne w momencie uderzony, *ſubito diſparuit.* Wiele millionow Niebieſkich duchow zá ſobą dozguby powalił: *& multi mortui ſunt.* Nuż ieſzcze po Ráiu chytrością węża poſzeptywáł Boskie taiemnice: *nequaquam moriemini:* Práwdaż to? do ziemi przeklęſtwem záśianey Národ ludzki záprowadził: *maledicta terra in opere tuo Gen: 3.* Poczkayże piekielny zdráyco! ſkończyła ſię obłudność twoia, przy Konkluzyi Nayświętſzey MARYI. Ta Prorokow Krolowá, ta Boſkiego Serca Sekretarka, zákopanego w Zywocie ſwoim piaſtuie BOGA, żeby nam śmiertelny marmur do życia z Bogiem, odwáliła. *Samuelem mihi ſuſcita.* Wſzak Sámuel, iedno, co Boski w życiu partyzant: *Poſtulatus à DEO, nomen ejus â DEO.* Iuż żaden w zeſchłym popiele ogniſtych łez ſypać y uſypiać nie będzie: *ecce nunc in pulvere dormiam, Job 7.* W Ráyſkie opływać roskoſzy, kwitnać ná wdzięczność BOGU y w Bogu, to náſza przy Expektácyi MARYI Konkluzya. *Torrènte voluptatis tuæ potabis eos Pſal: 35.* W gorney Boſtwá poſeſſyi niedoleci nas ſkarga ukoronowánego Pſalmiſty: *Dij terræ vehementer elevati ſunt. Pſal: 48* Elewácyą ludzkiey nátury, BOG ſkłonioną ku ziemi

mi ſubmiſſyą nádgrodził: *Humiliavit ſemetipſum, Philipp:* Ná Konkluzyi ſwoiey argumentuie Nayświętſza MARIA ſama *per contrarium.* W konſequencyi Boskiego Iey Macierzyńſtwa *valet conſequentia, ab uno contrario ad aliud.* Ieſt to *viâ affirmativâ,* dekretem Niebieskim ubitá BOGV droga z Nieba ná Ziemie. BOG ná ziemi, *Ergo* Swiat Niebem. BOG nieśmiertelny Człowiekiem, *ergo* ludzie śmiertelni z korrupcyny ziemi Bożeią. Swiadkiem oczywiſtym Nayświętſzá Nieba y Ziemi Prorokini: *DEOS aſcendentes de terra video.*

Auguſt Monárcha pierwſzy, náyſzczęśliwſzy. Lát pięćdźieśiąt y ſześć okrągłym obracáł świátem. Długo ſiedząc ná ulubionym Tronie, ſteſknił ſmutno ſobie. Z ciężeie zá czaſem choć Imperyálney Godności Iábłko, wiednych záwſze wlepione ręku. Dogniecie Krolewska Koroná ſubtelnym ſkroniom, zależała bez pamięci ná iedney głowie. Karolowi piątemu Sceptrum ſpokoyne, zrąk wybiło náprzykrzone pánowanie. Od wolnego Sármacyi Maieſtátu odſtąpił wolnie náſz Ian Kazimierz złotemi Wolności pętami znudzony. Poſłał do Delfow Auguſt Poſłow, żeby mu Apollina *Oracula,* wywieſzczyły Sukceſſorá. Opowiedzą Ceſarſką Poſłowie wolą, złożą ná ołtarzu dary, czekaią decyzyi. Padnie z ołtárza niemy Bałwan y wrzáſkliwie ſtęknie! *Me puer Hæbræus Divos DEUS ipſe gubernans, cadere ſede jubet triſtemq; redire ſub orcum. Hinc ergo tacitus aris abſcedito noſtris.* Związána gordyiskim miłości węzłem nátura Boſka z ludzką, zawiązáła mi ſzczebietliwą gębę. BOG ná ziemię przyſzedł, *Ergo* iá iść do piekłá muſzę: *triſtem redire ſub orcum.* Przedwieczne Słowo w Pánieńskich Wnętrznościach

trznościach milczy, iákże przeklęty smok mam otworzyć pászczę! Tacyt że mnie ná wieczne cyt, gdzię BOG wieczne ludziom zápowiada zbáwienie. *Omnipotens sermo Tuus Domine exiliens de Cælo à Regalibus sedibus, durus debellator in mediam exterminij terram prosilivit sapie: 18.* Nie pod sylencyáryuszowską Harpokrátesá rożą, ále pod cierniem ostrych mąk moie pokłádam słowa, kiedy *Flos Campi* NAZARANSKI Kwiat z Iessego rozgi wyrosły, Centyfolie Łásk sypie: *Egredietur Virga de radice Iesse & flos de radice ejus ascendet, Isa: 11.* Idźże precz Augustá Májestacie od mego ołtarza! *Ergo tacitus aris abscedito nostris.* Na tę twoie kwerele, Macierzyństwa Boskiego konsequencya przy Konkluzyi Expektacyi odda nie iedne *ergo.* Otoż świát Niebu wszczęśliwości rowny: otoż Ludzie ná ziemi, BOGV w Niebie podobnieią: *Ergo. DEOS ascendentes de terra video.* Ogromná Boskiego głosu trąba, IAN Swięty *Vox clamantis,* tenże tryumf wygráwa ná Konkluzyi Expektácyi Náyświętszey MARYI: *Ego dixi Dij estis Vos. Joannis 10.*

Ierem: 14. Prymas Prorokow Ieremiasz dziwuie się Boskiemu w Ludzkiey náturze poddáństwu, *Fxpectàtio nostrá Salvator Isráél, in tempore tribulationis, quare quasi Colonus futurus es in terra & quasi Viator ad manendum.* Zawsze rzecz podziwienia godná, gdzie naywyższa godność czołga się wnikczemności po ziemi. Cud wielki, że silnomocne Berła, o prostym kiiu chodzą: *sicut Colonus, sicut Viator in terra.* Zaden Wiek nie widział ták łaskawego Boskiey Prowidency Oká, aż się w Ziemskiey lepiańce obaczyło, *tanquàm Colonus.* Bogdayżeście karki połamáli dumnych animuszow prywaty! Te

Pry-

Prywáty, ſą prywácyą wyſłużoney ſławy, wálecznych Národow. Dáwid Ociec á potym Sálomon wrodzoną przychylnością ku poddanym kmiotkom, chwáłę Maieſtatu ſwego podnieśli, nád wſzyſtko: *Super omnes Reges terræ divitijs & ſápientia. Reg: 3. Cap: 11.* Siádł ná Maieſtacie Oycowſkim Syn Roboam prywátny, niedoſtępny panownik, śiadł, ále iák na ledźie! tuż mu ſię z Rąk ſceptrum, z mocy *frana Regnorum* wyślizneły. Vſzyte ſubtelnością niedoyrzáłych rozumkow Konſilia, *dereliquit Conſilium ſenum, Reg! 3. C. 12.* rozdarły Purpurę Roboáma ná dwoie, to Filiſtyńſkich y innych woien tryumfami w Dawidzie zákrwaioną, to madrością Salomona ukſztałconą. *Quæ nobis Pars in David? vel quæ hæreditas in Filio Iſai.* Niema nigdzie części, częſta Potentátow prywátá. Vrosł ná Tronie Lechowym Kázimierz wielki, choć z Władyſława Łokietka zrodzony. Czym że? affektami Poddanych. Nie upádła przez to wielkiego Kázimierza Magnificencya, że Krolewſkie tytuły iedną kadencyą ludzkość poruwnałá. *Rex egregius & plebejus.* Po angułach świata rozpiſał Bohatyrſkie Rzymian Dzieie *Ammianus Marcellinus Lib:14: Et ubiq; Patrum Reverenda cum authoritate Canities, Populiq; Romani Nomen circumſcriptum & Venerandum.* Choć ſpoſoczone bráterſką krwią Romuluſa Alpes: *Fraterno maduerunt Sangvine muri*, przecieſz bez makuły Rzymián Imiona: *Populiq; Romani Nomen.* Zárumienione w Tybrze wody, nie wſtydzą ſię ſpływáiącey ná potomkow, przodkow chwáły. Y Kawálerſkie żeláza y Hiſtoryczne annały ie ſzánuią: *Nomen circumſcriptum & venerandum.* Wykurzył to wſzyſtko ſwywolnym dy-

mem niesłychany Herostrates, Nero. Podeptał zuchwałym krokiem, pyszny *Tarquinius*, *Tarquinius superbus*. Wygnał złotą kopiią rozpędzony w prożności zá muchami Domicyan. Przez rospustną Tyránow prywátę, puścić się muśiał woiowniczy Látiuszow naród, od Marsowego námiotu, do pastuszego szałászu. *Pascebatq; suas ipse Senator oves. Ovid:* Od starożytnego Senátu do wieśniaczey gromady, *sicut Colonus in terra, sicut Viator*. To Pan łáskáwości pełny, to serc poddánych szczerze godny, co y w szczęściu sprzyia y w nieszczęściu głaszcze. *Salvator in tempore tribulationis*. Przed Augusta Rzymskiego Cesarza, zániesła wdowa śierota supplikę. że iey sprawę w Trybunále przenoszono. Chory Cesarz nieść się kazał ná sądy, dla zniesienia niesprawiedliwości. Dowie się o tym pospolstwo, laurowemi gałązkami, uściele drogę, y záwołá z rádością: *Auguste vivas, qui non parcis tibi, ut pauperem vindices! Varro.* Przyczyni laurowych wiekow iedná utrápiona godzina, *in tempore tribulationis*, ieżeli nie skampa Regnantow łaskawością uśmierzona. Więcey lát wytoczą płynące klepsydry, niż piasku, zá moment konsolácyi darowany w utrápieniu, *tempore tribulationis*, Laurem, nie kupressem kwitnie Koronátow honor, pospolitą Poddańcow ziemią obsypany; *sicut Colonus in terra*. Purpurát Rzymski Baroniusz Piusowi wtoremu, niezwiędłe z foliałow swoich uwił wieńce. Przeciwko Tureckiey potędze potężnie Hiszpanią, Włochy ośięgłey, niemogł łatwo Chrześciańskich sił poruszyć. Sám z Piotrowey łodki do woiennego okrętu śiadał. Ostydłą w ognistych Rycerzach ochotę, swoią zágrzewáł starością. Obumarłą w Alcydách

Chrze-

Chrześciańskich moc, ſkołátana chorobami posiłał ſłaboscią. *Quando aliter non poſſet Chriſtianæ Religioni, ne Turcarum Viribus conculcaretur, ſubvenire, decreviſſe armare claſſem, quantam pro facultatibus Eccleſiæ inſtruere poſſet, aſcendere navem quamvis ſenex eſſet morbisq; conquaſſatus Cæſar: Bar: ad Ann: 1463.* Skoczyła co żywo Káwalerya ná Biſſurmana, że Chryſtuſowego Kościoła Głowa w Triregium, między ſtaliſte wmięſzáła ſię ſzyſzáki. *Sicut Colonus, ſicut Viator.* Pobożność Piuſa y odwága, przewáżyła ocięzałe w Bohatyrſkich żelázach ſerca. Łatwo záwſze z placu ufortyfikowáne uſtępuia fata, *in tempore tribulationis,* gdzie pierwſzy ná nie ochotnik, Pański Maieſtat. Do Kiiowá złotą Brámę ſám Boleſław Chabry mieczem wyrąbał, zá to go y żelázne czaſy w æſtymacyi zá złoto maią. Ná mieczu o Brámne podwoie wyſzczerbionym, nieuſzczerbek Boleſłáwa godności, ále przybyſz Sławy Sarmackiego Narodu odráſta. Godzien tyśiąc zwycięskich Palm Boleſław, że przyłożył ręki do obrony, nie pyſznego ſerca do tryumfu: *ſicut Colonus, ſicut Viator declinans ad manendum.*

Te ſłowá lepiey wytłumaczył S. Hieronym: *ſuper Jere: 14. Viator declinans ad manendum eſt* CHRISTVS *in terra.* O przepáściſta Boskiey uniżoności deklinácyo! Pożądány od Wiekow Zbawicielu *expectatio Iſraël, Salvator,* w ktorey że ziemi zábieraſz ſobie indygenat? *ſicut Colonus in terra.* Ziemia dla Ciebie Nayświętſza MARYA, *verè Benedicta, quæ & Divini germinis ſuſcepit gloriam. S. Chriſ: ſerm: 143.* O Krolu nád Krolmi *o Rex gentium & deſideratus earum!* Po odpráwioney z nieba podroży, w ktorym chceſz ſpocząć pokoiu. *Sicut Viator declinans ad manendum?* Nayczyſtſze

Pánieńskie wnętrznośći MARYI dla ciebie *Regia, Regia Solis ſublimibus alta Columnis.* Iák kolumnami, ták Mácierzyńſtwá Prærogatywámi nád wſzyſtkie rąk Boskich Fabryki, naywſpaniálſzy pałac MARYA; *major Cœlo, fortior terrâ, Orbe latior, nam DEUM, quem mundus non capit, ſola capit. Idem.* Ta konſequencya ná Maryą Macierzyńſtwá twego, ta illácya przy konkluzyi Nowenny ná Niebo y świat cały. *Ergo.* Podobnieią ludzie Bogu gdy BOG człowieczeie ná Ziemi, *ſicut Colonus in terra.* Swiat niebem, gdy Nieba Stworcá w nim przemięſzkiwáć prágnie: *Viator declinans ad manendum Chriſtus in terra.* Ludzie teráz, y ludzie y Bogowie. Nic tu Teologiczna w multyplikacyi Bogow repugnáncya nieprzeſzkodzi; bo od tąd ludzie ieden duch z Bogiem, BOG z ludźmi, *ſicut Viator, ſicut Colonus.* Y owſzem iák o Dánielu Proroku, ták o naymizernieyſzym człowieku dowodzi iedyne *ergo,* konkluzya Expektacyi Náyświętſzey MARYI. *Spiritus DEORUM Sanctorum eſt in Te. Dan: 3,*

Iuż po Konkluzyi Expektacyi Przedziwney BOGA MATKI. Synowie ludzcy! *Filij hominus!* Przynámniey czy záczął ktory z wás żyć według BOGA. Odezwie ſię Attyla piekielną furyą wściekły: *Ego ſum ira DEI.* Chluſtnie iák z bicza ſtrzáſkanym bluźnierſtwem Tamerlanes: *Ego flagellum DEI.* Ieſt że tu kto Boſki timorat y amorat. *Amor DEI, timor DEI.* Ieſtże niebieski Gratian: *gratia DEI:* żaden, żaden! Oto iuż BOG zágniewány, kázał ſię Ezechielowi gotowac ná konkluzyą. *Fac Concluſionem Ezech: 7.* á iakiegoż Tráktatu? *de Ortu & interitu,* náypierwſza konkluzya; bo dopełniła złośćią miarki ziemia. Miáſta, Fortece wzbrodniach

bro-

brodzą. *Quoniam terra plena eſt judicio Sanguinum, & Civitas plena iniquitate. Ibidẽ.* Záczał Prorok, bogdai nie od wſchodu Podolſkiego ſłońca konkluzyią, to w nieſzczęśliwą morowego powietrza mgłą záſzłego, to reqwialnym woien obłokiem otoczonego. Opádły żáłośnie złote promienie z ſłonecznego czoła, że po wolnych głowach chodzą harde národy. *Filij lucis*, ſłońca tego Sármaccy Lucyuſzowie, teráz ſzczegulną umbrą ſtáropolſkich męſtwa y tryumfow. Gdzie Lech pierwſzy? co w Gniezdzie Polſkiego Orła świat cały mieścił, *luſtravitq́; ſuis Aquilis victricibus Orbem?* Leſzkowie? co złote chorągwie Wárronom Rzymskim wydzieráli. Bolesłáwowie Krzywouſtowie? co pięćdziesiąt laurámi dyſtyngwowáli wiktorye. Abo wſpomnieć nieoziembłych ieſzcze w grobowym popiele Iánow, Salvatorow y włáſney Oyczyzny y zagránicznego *Imperium?* Wſzyſtko to w Konkluzyi Boskich Sądow przeminęło. *Fac Concluſionem!* Cáła Europá nie herbownego wołu, ále miedzianey Perylla beſtyi feryałem ryczeć muśi od nieſzczęścia. *Edere mugitus & Bovis ore loqui.* Y iuż że po konkluzyi? *fac Concluſionem:* Ieſzcze; náygłownieyſzy nieprzyiáciel czart ſwoiey nieſkończył, *non concluſit oſtia diabolus.* Obſzernieyſzą interpretacyą daie znáć S Grzegorz *lib: 4. Mor: Cap: 26. hoc eſt aperuit, cum perſvaſione callida in corde cæleſte mandatum diſſolvit.* Opaſáł ſerca naſze iák nieprzerwanym obozem, zdradą, żebyśmy ſię roſpáſali ná wſzyſtkie Práw Boſkich dyſſolucye, *in cordè cæleſte Mandatum diſſolvit.* Paſſye náſze powichłáł w ſumnieniu, poplątał w Intencyach, y ná ſwoią nam duſzą y ciałem pozwáláć każe konkluzyią. *Non concluſit oſtia diabolus.*

F Zakon-

Zákonkluduy, zákonkluduy! wszystkie utrápienia nászе Pociecho utrápionych Náyświętsza MARYA. *Fac conclusionem!* Krolowá Korony Polskiey, Krola Fráncuskiego Ludwika XI Zwyczaiem, Expektatywy nieszczęśliwości w Oyczyznie nászey wytrzymane, zkássuy. W szturmie nátarczywego nieszczęściá, zá nami Imienia twego potencyą obroć. Zá osłabiáłą w nás cnotą, stań u Tronu Boskiego Statorko, z Konkluzyą Expektacyi Twoiey: W szakże nieodmiennie: *Conclusio sequitur debiliorem partem.* Przy Konkluzyi życia nászego przypomniey nam miłośierdzia Matko! *Extrema debent esse identificata in Conclusione.* Niech się początek życia Ducha Nayświętszego Łaską poświęcony, z ostatnim iednoczy terminem, y ná Chwałę iedynemu BOGV dedykuie, *in Conclusione.* Teskni serce samo ná ziemi wdoczesności, y z Swiętym Augustynem *Soliol 35.* skrzydlasta miłością rwie się ku BOGV. *Quam diu dicetur mihi expecta, reexpecta, & nunc quis est expectatio mea, nonne DEUS?* Expektácya nászа BOG: Expektacya Twoia Matko Boska BOG Wcielony: Niechże Expektácyi Twoiey y nászey iedná bedzie Konkluzya, BOG w Troycy Nayświętszy ieden, *extrema identificata in Conclusione.* Twoiey to Konkluzyi będzie zászczyt náybłogosławieńsza Panno, że w BOGV zánurzeni chlubić się będziem każdy nieskończenie ná wieki.

DEUS Cordis mei & pars mea
DEUS in æternum.
Amen.

KAZA-

KAZANIE

NA SWIĘTEGO
DOMINIKA, PATRYARCHĘ
Zákonu Káznodzieyſkiego.

KTo to Purpurową Iutrzenkę ná Zodyak czoła Swiętego PATRYARCHY wyprowádził? Dáwno świat publicznym ſłońca okiem widzi, że Serce DOMINIKA pierwſzy nieba Luminárz, *ſpecies cœli:* á Głowa, wyżſzy nád niebo gwiazd pełne Olimp: *gloria Stellarum. Eccl: Cap: 43.* Nie teráz świta ná honor Wielkiego Patryárchow PATRYARCHY, ktory ledwo ná świat wyſzedł, zaráz w Swiętych chodził ſplendorach: *in die virtutis ſuæ, in ſplendoribus Sanctorum Pſal: 109.* Do tego *Phoſphora* ná froncie DOMINIKA zápalonego; oprocz piekielnych antypodow, nikt Marcyaliſza duchem nie weſtchnął! *Phoſphore redde diem, quid gaudia noſtra moraris.* Przy początkach świata *in Principio,* Prymicye świątobliwości zorza, w Boſkiey Prædeſtynacyi odpráwił DOMINIK: *& factum eſt Veſpere & mane dies.* Z Rożowego Paludamentu wywinie ſię Iutrzenka, y dni pogodne ná świat ſypie. Ták ią odmalował Symboliſta: *Scandit niveos paritura Dies.* Z Oyczyſtych purpur Guzmanow wy-

wywiązany DOMINIK, iſtotny to Iutrzenki Lucyfer. Więcey dni złotych, niż promieni w pierwſzym życiá poránku wyliczył. Bez cenſury literą Páńſka okryślonych pochwał, Ten to ieſt PATRYARCHA: *quaſi Stella Matutina in diebus ſuis Eccl: 50.* Przez Kanclerza Niebieskiego IANA Swiętego, temu Tron Boſki darował Iutrzenkę, ktoby w woiennych ogniach tryumfalnie gorzał: *qui vicerit & custodierit usq; infinem opera mea, dabo illi Stellam matutinam. Apoc: Cap: 2.* Pewnie, że niegodzien zwycięzkiego *Trophæum* umbry, kto ſię marſowego cienia lęka. *Trepidi raro statuere trophæum. Kwiat: in Svad: Civil.* Iozuego Hetmaná nad ludem Bożym y Słońcę ſłuchało w ordynanſach, że nieuſtráſzony káwaler. Stanął Rycerskim krokiem Iozeu do boiu *contra Gabaon:* ſtáneło Słońce w pokoiu: *Sol ne moveare. Iosue 10.* Pożądaney Iozuego przyświcało wiktoryi náyiaśnieyſze świátło, *Sol contra Gabaon.* Łatwo tam ſłużą Niebieſkie planety, gdzie wyiſkrzone żeláza ná krwáwy deſzcz nieprzyiácielowi błyſkaią. *Qui vicerit dabo illi Stellam.* Y mártwe popioły zwyciężcow, maią ſwoię w śmiertelnych nocach światełka, ktore im przed NIebem y światem przyświecaią, iák gwiazdy. Xiążęcey nad Krákowew mogiły, nie bez ſplendoru tytuł: *Clara tumba.* Iáſny ziemi kopiec z Imienia: Iaśnieyſzy z rzeczy, że w niey náyiaśnieyſza Wánda, Polſka Heroiná po prácach Bellony ſpoczywá. Przytłumione Marſa y Hymeneuſza w Rytygierze płomienie, wieczney ſłáwy *monumentum* iak Weſtalſkie ognie, tuſzą dla Wándy; *clara tumba.* Bolesłáwa Chabrego, nie záwieſzone po gabinetach luſtry, ále wyrąbáne po karkach zagránicznych Bułáty, ho-

hor

nor náyiaśnieyſzy wykrzeſały. Otto trzeci Ruffus, ot to kawáler; Ot to Berła godzien woiownik; ná Boleſławá záwołał, koronę rzuciwſzy. Ten Polſkich koron *prodromus* ſwoim wyrobił męſtwem, że ná Polskich Majeſtatach *Soles Regnorum* do tych czas wſchodzą, *dabo illi Stellam matutinam.* Większey ieſzcze dzielności BOG udzielił DOMINIKOWI. Nietylko Iutrzenká życia dniała, ále dni ſame wiekowáły w tryumfach DOMINIKA.

Silnomocny Samſon DOMINIK ná Albigenſow do woyny; Boski Pláto do kombinácyi świáta z niebem, ſpokoyney. Wſzędzie nie hartowną ſtalą, ále ſtopniałym w uſtach ieſzcze dziecinnych nektarem zwyciężał: *vagienti in cunis examen apum advolavit in Ore mellei populi mellificaturum, in Colum: Militt: Elog: S. Dominici.* Dzień ná dzień zápowiada wiecznie: *Dies dies eructat Verbum. Psal: 18.* że DOMINIKA życie y ſłodkie y mężne, niby ſię pod Lwem parabolicznym ſtárożytności záczęło: *de comedente exivit Cibus & de forti egreſſa eſt dulcedo. Jud: 14.* Nie ſamą Iutrzenkę *Stellam Matutinam*, ále nieskończona dni multyplikacyą Dyaryuſz Swiętobliwości y dzielności DOMINIKA wyſłużył u BOGA: *Dies ſuper dies. Psal: 60.* Szczupłą miarkę dni ſwoich łzámi nieráz przemierzył Koronát Izraelski: *Ecce menſurabiles poſuiſti dies meos. Pſal: 38.* Prędka ná niezmierzony żal miára, pomierna dni życia *abbreviata.* Poſtrzegł ſię Huſſenki Purpurát, że dni iego znikneły, aż Senatorska toga w kier śmiertelny ledwo nieſzczerniała od lámentow. *Dies mei tranſierunt! Job 17.* Ey nic iuż po Senatorſkiey głowie do rády: roſſypały ſię w proch Páńskie imaginácye, *Cogitationes meæ diſſipatæ ſunt*, że iák proch z wiatrem

G w proch

w proch śmiertelny dni záleciały: *dies transierunt.* Zadney miary tákiey zalu nieznał DOMINIK; bo dni Iego przed Bogiem bez zámiaru. Bardziey ná każdym dniu DOMINIKOWYM wieczność pisała, niż Karol piąty ná terminalnych Euxynu pirámidach; *plus ultra.* Więcey á więcey niechay Boskiey chwále przyświecaią. Dniom Swiętego Patryárchy nie iák Dáwidowym addytament: lát piętnaście. *Quindecim annos, Reg: 4. C. 2.* ále iák Swiętym w Niebie, wieki całe. *addam diebus tuis.* W práwie Boskim dień pierwszy, Swięty: *Dies prima erit Sancta atq; Solemnis. Exod: 12.* W práwie życia Swiętego PATRYARCHY codzień, to Nayświętszy, to bez umbry grzechu, iásny. *Sancta atq; solemnis.* Kazdy dzień mieścić się może y liczyć między nięzgasłe Iudythy applauzy: *in numero dierum Sanctorum accipitur. Judith: 17.* A gdzieſz to tych dni wszystkich maiestat? Ieżeli z nomenklatury stworzenia od BOGA daney? záwsze w świetle. *appellavitq; lucem diem. Gen: 1.* Ieżeli z dystrybuty własności kreatur? zapewnie ná firmamencie: *Fiant Luminaria in firmamento Cæli & dividant diem ac noctem.* Nie będesz iá od dniá do dnia z Swiętego pochwáła Patryarchy chodził, *de die in diem;* bo by mi y dni niestało. Dziś ráz rzeknę: Swięty PATRYARCHA DOMINIK iest to Firmament Boskiey chwáły, Zelázne piekła nocy, w złote dni niebu zápalaiacy.

BOŻE twierdzo y ucieczko moia w Nayświętszym SAKRAMENCIE ná obronę świáta utaiony: *DEUS firmamentum meum & refugium meũ!* daruy łáske, zmocni serce, poświęć usta. Niech ięzyk moy będzie w práwdzie niezłámany iák dyament, gdzie Firmament Chwáły TWOIEY wysławia.

Ad M. D. G.

Nie-

NIewiem że teráz czym w okrągłe wſzedł Argumentow cyrkuicye, czy w dálſzą Kázania ſequelą? Starodáwne, ba y nad ſam czás ſtarſze axyoma, gwáłtem ſię z uſt wyrywá: *nemo dat qui non habet.* Nieda proſta ſkorupa ná morſkim brzegu zdeptana rowney kroleſtwu, kleopatrze perły, chyba wynurzona z Erytru koncha niebieſką Purpurą naláná: *Ore legas rubri germima Cara maris.* Z oſchłego pniaku niewyrośnie roſkoſzna láuru latoroſl, chyba w Boskiey Dodonie wielkim honorom konſekrowáney. Coby zá cená Krolewskiey korony była? żeby ią proſty kamień cenił, nie bogaty kleynot. Ná puſzczy lud Izráélski prágnieniem ſpalony, dopiekł do żywego Moyżeſzowi: *da nobis aquam, ut bibamus. Exod: 15.* Iák ciężko zkamienia, ták trudno z opoki dopokać ſię ſtrumienia wody Moyżeſzowi, bez ręki Boskiey. Wprzod ſię ſam w łzawą ſupplikę roſpłynął Moyżeſz do BOGA, niżeli źrzudło wytoczył z ſkały. *Clamavit ad Dominum Moyſes, dicens quid faciam populo huic?* Pánie! ktorego mocą przebrnąłem morze, daruy miłościwą hoyności roſę. Nie moich to śił z oſtrych krzemieni wyśilić nápoie. *Nemo dat qui non habet.* Wprzod kámienny dyſzcz ſpadnie ná mnie, iák uprágniona dla ludu wyſaczę ochłodę: *adhuc paululum & lapidabit me.* Choćby w ſámym Oceanie, trudniey podobno o kroplę wody, niż o złoty dzień u Dominika. Y ſam ma, y niebu daie drożſze nád Sáturna wieki. *Aurea prima ſata eſt ætas. Ovid:* Ten to ieſt Firmament Boskiey chwáły Dominik, ktorego ſerce *Luminare majus,* Głowá *luminare minus,* żeby żelazne piekła nocy w złote dni niebu zápalał. *Ut præſſent diei, ut præſſent nocti; & poſuit ea in firmamento cæli. Gen: 1.*

 Nay-

Naypierwſzym Panegyrykiem zachwála Eklezyaſtyk Pańſki DOMINIKA: *Firmamentum Virtutis, tegumen ardoris, & umbraculum meridiani Eccl: 34.* W ślepych piekła lochách zánocowali grzeſznicy. Záwſze śię pod ziemię kryie grzech, żeby zemſty Boskiey uniknoł. W cieche ſumnienia brnie złość ludzka eklipſye, y rozumie, że oſtátnia ią ſądu Boskiego niedoleci kondemnata. Zważyła to Piſma Swiętego Kantylená y przed całym wyſpiewáła światem: *Impij in tenebris conticeſcent.* Dobranoc że wam, dobránoc niewidome potępieńcow antypody! Firmamentu Boskiey chwáły świątobliwości Luminárze ná niebie, *Luminaria in Firmamento Cæli,* choć żeláznym obłokiem záwalone nocy w dni święte wyzłácáią. Przypatrzył śię ták pogodney odmianie Huſſeńſki Argus; á gdzie z wielkim żalem kiedyś, tu z náywiękſzą rádością woła: *noctem verterunt in diem.*

Danielis 11. Daniel w Piſmie Swiętym pewnie, że *Promota Perſona.* Wzáiemnie Sapientom w niebie oſobliwą czyni promocyą. Gwieżdziſty firmament, zá Doktorſką kathedrę, oſypáne ogniami *Phænomena*, niebieskie znáki, zá *inſignia* mądrości ofiaruie. *Qui autem docti fuerint, fulgebunt ſicut ſplendor firmamenti; & qui ad juſtitiam erudiunt multos, quaſi Stellæ ad perpetuas æternitates.* Ták śię zápewne godzi, áby mądre głowy, nietylko w lauráh, ále y w niebieskich chodziły promieniach, *ſicut ſplendor firmamenti.* Ieſzcze to w niemowlęcey świáta kolebce, to śię poſpolite wykołyſáło *proverbium: Sapiens dominabitur aſtris.* Y owſzem w przyſłowiu DUCHA Nayświętſzego, ſamego nieba mądrość Fundatorem. *Stabilivit cælos prudentia. Prov: 3.* Swięci

w nie-

w niebie Aniołowie, co okrągiem Firmámentu kieruią, nie ſymplacy? nie: lecz pierwſze mądrości czoło. *Motrices intelligentiæ.* Zgadnicie kweſtyą: gdzie też BOG Wſzechmogący náypierwſzą Dekretow ſwoich ſzczepę poſadził? nie w proſtey ziemi ciernie y głogi rodzącey, *ſpinas & tribulos germinabit, Gen: 3,* ále w niebieskim poraiu. *Lignum etiam vitæ in medio Paradiſi, lignumq́; ſcientiæ boni & mali. Gen: 2.* Ieżeli w Prorockim ſenśie ludzie iák drzewá, *homines tanquàm arbores:* niemyśl nikt zákwitnąć w Ráyſkim wirydarzu, u kogo *frons,* proſta tylko w ſygnifikácyi gałąź, nie rozumne czoło. Rzeknie mi tu kto: Oto mądrość z Ráiu wyſzczwáła pierwſzych Rodzicow, *eritis ſcientes.* Odpowie zá mnie uczony *Sylveira* rozumnie, że to był nierozum, z chytrym wężem obłudnie dyskurſa prowádzić. *Talis ſcientiæ cupiditas mera ſtultitia erat. Sylv: Tom: 3.* Połáiał BOG Wſzechmogący Ieremiaſza Proroka że ſię długo dziecinnym bawił abecadłem: *Ecce neſcio loquia, quia puer ego ſum.* Zgánił proſtotę, ktory miał bydź niebieſkich ſekretow tłumáczem do ludu. *Prophatam in gentibus dedi Te. Jerem: 1.* Zá niemowlęcą nieumieiętność rozgą Prorokowi pogroziła Boska dobroć: Widziſz Ieremiáſzu? *Vides Ieremia?* Przelękły Prorok ſubtelną odpowie boiáźnią: *virgam ego vigilantem video.* Pokiſz to Ieremiaſzu po táblicy zbierać łakomie będzieſz alphabety? Dość tego: *noli dicere, quia puer ſum.* Trzeba bydź niebieskim Teologiem, gdzie z Bogiem y o BOGV mowić záczynaſz: Wſzak to ieſt *ſermo de DEO.* Trzeba niezbitym w terminách Filozofem: żebyś z náturalnych rzeczy przedwiecznych Sądow wnioſł illácyą. Náleżyci Orátorska funkcyą;

H gdzie

gdzie niewdzięczność ludziom przeciwko Stworzycielowi exagierować będzieſz: *Ecce dedi verba mea in ore tuo.* Piękná rzecz umieć *artem metricam*: bydź Pòétą; y náuczać ludzi ſkandowac z ziemi do niebá. Wyliczyć dyſtrybutę pedeſow, y ochramiáłą cnotę, obaloną práw Boskich prawdę, *corruit in platea veritas, Iſai: 69.* ná nogi śilnò poſtawić. Ná oſtatku badź doſkonáłym Ieremiaſzu Grammatykiem: bárbaryzmy ſumnienia grubych narodow wygłuzuy, ſolecyzmy niewinności popráw, prawdziwą niebu miłych obyczáiow konſtrukcyą ufunduy ná świecie: *Ecce conſtitui te ſuper gentes & regna, ut evellas, & deſtruas, & diſperdas, & ædifices & plantes.* Głupim Pánnom pogaſły lampy, nieſtało oleiu, aż ich w niebie niepoznano: *amen dico vobis, neſcio vos. Math: 25.* Komu lampa ná ſumnieniu zgaſła, komu w głowie oleiu nieſtaie, darmo niekołacz do nieba, predka w odpowiedzi niewiádomość: *neſcio.* Głupi Heretyk Iowinian z Katolickiemi certował Teologami, czy też zárowno wſzyſcy Swięci widzą BOGA? Niegodzien nieba Heretyk, zárowno niebo z ziemią, Swiętych z grzeſznikami pomieſzał. Zdrowſzym ſenſem y Swiętym Kościoła Chryſtuſowego umyſłem, iák Swięci Doktorowie rozuwieią, ták wieloráką dyſtynkcyą niebieſkiey daią wizyi. Pierwſza *inæqualitas Moralis:* z záſług wiatorow w doczeſnym życiu do niebieskiey Oyczyzny dążących. Druga *inæqualitas Phyſica:* z náturálnych ſtworzenia rozumnego przymiotow wynikła. Więcey widzi w BOGV iſtoty Anioł, niż człowiek; bo doſkonálſzy w náturze: więcey ſpráwiedliwy, niż grzeſznik; bo był świętſzy y w życiu; więcey mądry, niż proſtak; bo łatwieyſzy w poięciu

Bo-

Boskich taiemnic. Swięty Paweł Apostoł do trzeciego porwány nieba z ziemi: *Raptum esse hujusmodi usq; ad tertium cælum*, że Doktor Narodow. Ledwo w pierwszym obaczysz się niebie, ktoś *primæ Classis infimista* w doskonáłości szkole. Swięty PATRYARCHA DOMINIK ieżeli nie większy, zápewne rowny Pawłowi Swiętemu w Katedrze świątobliwości. Nie tylko trzecie, ále y dziesiąte nieba y wszystkie przez zázdrość ráde go z ziemi wydzieráły do siebie. Ná madre Pánny o pułnocy záwołana: *media nocte clamor factus est. Math: 25.* Pánny tuż z lampami *accipientes lampades suas exierunt.* Panieńska Swiętego PATRYARCHY niewinność y niewinná Apostolskiey zelozyi ciekáwość, rozumiáła że ná żelazny piekła pułnocney hasło: *media nocte clamor!* Oyczysta porwáwszy pochodnię w złote niebu dni tę pułnoc zápaliła: *sicut splendor in firmamento.* Wszystkie DOMINIKA Cnoty bez zmázy Pánny rozumne, *prudentes Virgines*, przy teyże iák Dyogenes biegały po świecie pochodni. Nie iednego człowieka szukały, ale wszystkich Národow choćby podziemnych. O tryumf nieba! Známazły wszystkie, y ná złocisty dzień wesela niebieskiego z Oblubieńcem wprowádziły, *& intraverunt cum eo ad nuptias.* Rádbym wiedział iáki dzień niebu, iáki dobrydzień przyniosła Innocencyuszowi trzeciemu noc owá sceniczná. Zołwiem krokiem do approbáty Przeświętnego Káznodzieyskiego Zákonu postępowáł Innocencyusz: ptászym lotem leciał weśnie Wátykan do ruiny. Náchylona strukturę podparł barkámi DOMINIK, ná ktorych się wspieráło niebo, iák ná Firmamencie. Ten świety Alcydes że zawsze z niebem trzymał, walący się utrzymał Wátykan. Patrzył ná to uspio-

nym okiem Innocencyusz y oczywistym Tymotheuszá szczęściem. W złote Piotrá śieci, nie prożne Krolestw immaginácye, *vana sub imagine somni*, ále Boskiey Firmament chwały ułowił ná iawie. Porwáł śię prędko ze snu y ospałą wskutku ochotę Káznodzieyskiemu darował Zákonowi. Wiele tryumfow odpráwiło niebo, rozumiecie? Wiele dni złotych Innocencyusz z niebem? Ráchuy każdy po firmamencie gwiazdy, *numera Stellas*: tyle, tyle tryumfalney pompy! że DOMINIK Firmamentem y dni y wiekow niebu fortunnych, *sicut splendor firmamenti*: fundamentem Kościoła. Bespiecznie Wátykańſki Koronat wieszczył w swoiey Bazylice: *Nec portæ inferi prævalebunt adversus eam. Math*: 16. Iużeż teráz ufundowánego ná opoce Piotrowey Lateránu piekielne nieokopcą nocy; bo w nim złotodzienney BOGA chwáły iaśnieie Firmament, *splendor Firmamenti*. Y nieobálą z sobą znieśione mocarstwá; bo go utwierdził Niebieski mocownik, *splendor Firmamenti*. Przy DOMININIKA Apostolskiey zelozyi, przy Oycowskiey w Synách gorliwośći, gorą wieczności chodzić będą Rzymskie Alpes po niebie, *sicut splendor firmamẽti, sicut Stellæ in perpetuas æternitates*. Swięty Augustyn zápatrzywszy się wkontemplácyi ná Firmament, nazywa go *soliditas mentis aut cordis, seu Cor in DEO firmum. super Psal:* 18. Dałby to BOG! żeby serca ludzkie piastunem Boskich świáteł były nieporuszonym, *Firmum*. Ná Senatorskich pierśiach wieszaią się złociste w Orderách gwiázdy, o iákby to piękna interpretacya była, bydź z serca firmamentem staropolskiey odwági y szczerości! Coby to zá *augurium* złotego pokoiu y wolności urosło, żeby ukoronowáne słońca w nich wierność y

konsi-

konfidencya poduſałą bez cenſury mieli: *Cor firmum.* Co mi to zá Firmament, co ſię ná ladá aurę politycznych duchow y ná tę y ná owę ſtronę chwieie. Polskiemu Maieſtátowi ktoś ſymbolicznie chciał o wákans przymowić: odmálowáć kázał ná obrázie słońce, pod nim poſpolite honorow Teſſery, y nápiſał: *Sol.* *Z* boku nádęte wiatry do słońca wſpięte, y nápiſal: *venti*; złożono rozcięte słowá y zrozumiano paſzkwil: *ſolventi.* Ná ſercach Lechowych Quirynow boday ſię takie nieśniły Emblemata: *ſolventi.* Ani natarczywy złośliwych impetow Aquilo, ani ſzumnych potencyi Boreas, áni powolnych reſpektow Auſter, áni słodkich faworòw Fawoniuſz, *venti*, niech niemi nie kieruią: bo BOG siłą y pomocą ich bydź powinien, *cor in Deo firmum.* To to ſilnomocny Firmáment Boskiey chwáły Swięty Patryarcha. Czego mu Oyzyſte Guzmánow *Faſces*, krzesłowe Dygnitarſtwa niedawáły, żeby uiał dla nich ſerca w ſamym tylko ufundo ego Bogu, *cor in DEO firmum.* Zdeptał wſzyſtko Dominik, żeby ſamego udziedziczył myślą y ſercem Boga. *Firmamentum, ſoliditas mentis aut cordis.* Iaśnie Wielmożne Tytuły w Zakonnych zakopał cieniach, żeby żelázne piekła nocy w złote dni ſamym ſobą zápalał niebu? *ſicut ſplendor Firmamenti:* Właśnie to z Swiętego Patryarchy Dominika koniekturował Izáiaſz, iák z wypogodzonego Firmamentu dla nieba: *orietur in tenebris lux tua & tenebra erunt ſicut meridies. Iſai: 18.*

Ezechielis 1mo. Cud Prorokow Ezechiel, cud ná niebie widział y słyſzał. Skrzydláſte zwierzęta od głoſu ná Firmámencie Boſkiego przelękłe y ſkrzydła y ſerca po opuſzczały. *Cum fieret vox ſuper firmamentum, quod erat ſuper capita eorum, ſtabant & ſubmittebant alas ſuas.* Chyba też to głoſu Bożego

I grom

grom drápieżnych ná cudzą ſubſtancyą latáwcow porázi. Wywołáne z Ambon Exklamacye: *Regnū Calorū vim patitur! Mat: 11.* Wytrąbione dekretow ſądowych decyzye, mało pomogą łakomym ná złoto gryfom bez piorunu z nieba: *vox ſuper firmamentū.* Boiaźń w adwerſarzach Boſkich obaczył duch Prorocki: *Dominum formidabunt adverſarij ejus, Reg: 1, Cap: 1.* ále też zaráz y grzmot nieutrzymanego gniewu wypuścił, *& ſuper ipſos in cælo tonabit.* Nieumie długo miłościwá Boga ręka głaskać porywczych krukow, ábo paſzkwiluiace honor bliźniego papugi; ták prędko huknie z nieba, aż ſkrzydła opadną *vox ſuper firmamentum, ſubmittebant alas,* Oſkubie piorka áquizytow cudzych, ba y właſnych łákomſtwu niezoſtáwi ſkrzydeł, *ſubmittebant alas.* Swiętosław ſyn Heleny Xiężny Ruskiey wkroczył w Greckie Pánſtwo. Nieſzczęśliwym woyny ſukceſſem wpadł w ręce Grekom y głowę ſtrácił. Ná zdartey z głowy czaſzcę Michał Kuropalates złotem nápiſać kazał nádgrobek Xiążęciu: ſzukáiąc cudzego ſwoię utrácił. *Hiſt: Ruſ:* W obiawieniu Izaiiaſza látali przed Tronem Boskim bez uſzczerbku ſkrzydeł Seráfinowie, że ſię ſwoim kontentują błogosławieńſtwem: ná cudze ſzczęście włáſne záſłaniaią oczy: *Duabus velabant faciem & duabus volabant. Iſai: 1.* Ani ſię patrz łakomym zyzem, áni wkráczay w cudzą fortunę nienáſycony Midaśie, bo cię BOG uderzy po ſkrzydłach, áż duſzę wyziunieſz, *cum fieret vox ſuper firmamentū, ſubmittebant alas.* Swięty Grzegorz ten głos ogłośił świátu y ſkrzydła przeleciał explikacyą: *vox ſuper firmamentum fit, quando animus hominis omne quod creatum eſt, tranſcendens, in ſolo ſui creatoris lumine fidei oculos figit. Homil: 2. Tom: 2. in Ezech:* Nietylko wiarą, nádzieią, ále y miłością ſerdecznych

affe-

affektow utopiony w BOGV S. Dominik, niechciał, żeby choć umbra świata w oczach Boskich nieświeciła. Nocnych puhaczow Albigensow narodziła Francya. Cała się ich zaraziła ślepotą, ktorą w Panieńskim kandorze MARYI Boskiego Macierzyństwa widzieć niechcieli. Pior hipokrytycznych wszystkie skrzydła wyrwali, żeby niemi lilie pierworodney niewinności Matki Boskiey gluzowali. Krzyknie potężnym głosem na nich Dominik, *vox super firmamamentum, super capita eorum*, oschłe piora z rąk Albigensow wyleciały, *submittebant alas*. Odrodne sępy na głos Dominika *cum fieret vox super firmamentum* w Orły splendor MARYI kochaiące odmienieni. Fatalne niebu ich cymmerye piekła niewolą okute, w złote dni, w szczęśliwe wieki ten Boski chwały zapalił Firmament. Iego to iest istotny y nieskończony hieroglifik życia: *& nox sicut dies illuminabitur*.

Dziękuyciesz wszyscy tenebryonowie Bogu, że was za manudukcya Swiętego Patryarchy Dominika na światło złotych dni wyprowadził. *Laudate eum in firmamento virtutis ejus. Psal: 150.* Ale czy iuż nieziadła rdza grzechowa tego złotych łask wieku? Ziadła, ziadła! y tylko rewellacye skrytych ciemności na niebie zostawiła. *Revelabunt cæli iniquitatem. Iob 20.* Prawdomowca Historykow Witembergius powieda: że, po upadku w grzech Adamowym sześć części słonecznego lustru przepadło: *Adam cum cecidit, cecidit Pars multa nitoris, septima Pars solis est: sex perijsse patet.* Ile śmiertelnych Kazusow człowieka, tyle detrymentow w niebieskich Luminarzach. Siedmiu kryminałow przypadek, boday śiodmey y ostatniey słońcu niewydarł części

świátłości. Doſzedł tego z niebieskich dyskurſow konſtelácyi Ezechiel Prorok y ſurowości Boskiey inſtynktem záwołał ná świat: *Omnia luminaria mærere faciam ſuper Te, & dabo tenebras ſuper terram! Ezech: 32.* Niemaſz áni znáku Boskich świáteł: ſame ciemne nocy w ſercu, śmiertelne záćmienia w ſumnieniu ludzkim błąkaią ſię po ziemi: *dabo tenebras ſuper terram.* Pytał ſię Stefan Batory ſprowádzonych Aſtronomow, czemu nieba Polſkiemu niezprzyia Kroleſtwu? Czemu Mars nieſprácowany co rocznemi rzadził Plánetami? Czemu Sáturn ſzypką śmiertelności koſą tak wiele purpurowych kwiátow w Senánacie, zwycięskich Laureatow w obozie pościnał? Odpowie ieden zmiędzy czterech: *dies eſt nox, ideo Regnum ſine via.* Odpowie drugi: *unus eſt duo, ideo Regnum ſinè virtute & pace.* Odpowie trzeci: *Ratio habet licentiam, ideo Regnum ſinè prudentia.* Zakończy nieſzczęśliwym epilogiem czwárty: *DEUS eſt mortuus, ideo terra peccatoribus impletur & virtutibus ſpoliatur.* Nietráfiſz ná zbawienną drogę, kto y pośrzod południa Łaſk Boſkich w ſzpetnych nocuieſz náłogach, *dies eſt nox.* Drogę tyko nieprzyiácielskim ná kark ſwoy pokażeſz iarzmom, nie ſobie do wolności Boskich Synow, ieżeli iák w nocy oślep od grzechu do grzechu błądziſz: *Regnum eſt ſine via.* Rozbrát z cnotą, *ſine virtute,* gdzie iedno ſerce ná dwoie ſię dzieli: Bogu y czartu, *unus eſt duo.* Y doczeſnego mieć nie będzieſz pokoiu, *ſine virtute & pace,* Ktoś nieſpokoyny w doskonáłości przedśiewzięciu, *unus eſt duo.* Piekielnych ſpodziewaу ſię wędzideł zá nieutrzymánie do grzechu licencye. *Ratio habet licentiam.* Poydzieſz na ſtus piekielny iák nie rozumne bydle, *ſine prudentia,* żeś ſię rozumem od

Boga

BOGA danym nierządził wſtrzęmięźliwie: *Ratio habet licentiam.* O trupie śmiertelnym grzechu fætorem obrzydły, grzeſzniku! Ná czyiże ſąd wſtánieſz? ieżeliś Boga odważnie złością umorzył: *DEUS eſt mortuus.* Dopełniſz ſwoim potępieniem piekła; boś śmiertelną Bogu komitywą ziemie napełniaiac, zeſzpecił. *Terra peccatoribus impletur & virtutibus ſpoliatur.* Pánie y Zbawicielu náſz śmiertelną nocą ná krzyżu uſpiony! Twoie ſą dni y nocy: *ſicut tenebræ ejus, ita & lumen ejus. Pſal: 138.* Te okropne ſumnienia naſzego nocy záchodem życia twoiego ná wſchod złotych dni ſkieruy. Pamiętam! że przy oſtatnim rozſtaniuſię Ciáła twego z náyświętſzą Duſzą, cáły świat ogarneły ciemności: *tenebræ factæ ſunt ſuper univerſam terram. Math: 27.* Przy ſmutnym rozłączeniuſię náſzym z doczeſnym życiem, daruy ná kontrápunkt pełnią niebieskiey iáſności. Pozwol protekcyi Firmamentu Chwáły twoiey, Swiętego Patryarchy DOMINIKA, niech nás Iego promienie w złotey otaczáią wieczności, *in lumine viventium. Amen.*

KAZANIE

Ná w Niebo Wzięcie *NAYSWIĘTSZEY* MARYI PANNY.

W Komput Słonecznych promieni niech ſię y mienią y liczą godności Twoiey Splendory, Przeświętny Kaznodzieyski Zakonie. Ták iáśniec powinny *cum Sole & ante Lunã*

K

Lunam, że mi z Herbowną Pochodnią DOMINIKA w Niebo widzącey MARYI asſyſtować każeſz. Y Tá Tryumfatorka ieſt wyborem Słońca, pięknością Mieśiąca: *Pulchra ut Luna, Electa ut Sol. Cant: 6.* Z Doktorſkich Laurow, niechci nieżwiędłe wieczności kwitną *Trophaa*, że z Trynitarſkiego Krzyża nie Aniołom, ále Aniołow Krolowey w Niebo wſtępuiącey wyſtáwiaſz drábinę. Táką Iákob Patryarcha w ſwoiey abryſował imaginácyi: *viditq; in ſomnis ſcalam ſtantem ſuper terram, & cacumen illius tangens Cælum, Gen: 28.* Záſpałe w ſtarożytności katakumbach Rzymſkich zwycięzcow pompy, teráz ſię obudziły ná Aſſumpcyą Nayświętſzey MARYI. Co w cáłym świata *Capitolium* uważał Klaudyan, to w tuteyſzym iá z rewerencyą wyznáię Panteonie: *Currus Regumq; Catena, inter abundantis Fati ludibria ducta. Cla:* 1. *de Bel: Giet:* Toczą ſię pod nogi MARYI Fundatorskie Iágiellonskiego Majeſtátu Korony, y nád woz ogniſty Eliaſza náyiáśnieyſzą powágą dzwigaią Krolowę Niebá. Biegnie Wátykańſkich Purpurátow koło w Bernárdzie Mácieiowskim Biſkupie Łuckim y Kardynále; á iako ten ieſt náyukochańſzy Obrazu tego Collator, ták nad niebieſkie sfery wytácza Tron Panieński MARYI. Spieſzą kołka życia ludzkiego zwirzęty Ezechielá záprzężone, y z tym przed niebem wyieżdzaią, że duchem żywych Łaſk MARYI náthnięte, żyią: *ſpiritus vita in rotis.* Wſzyſtko to wywoz Tryumfalny w Niebo dla MARYI: *Currus.* Nuż Krolewskie Clemencyi Pánienſkiey árchitenie ná ludzkich ſercach miłościwie zawieſzone: *Regumq; Catena.* Iák ogniwo zá ogniwem w łańcuchu, ták Cud zá Cudem ná złotym MARYI łonie ſkowánę, łáska zá łaską, ciągną ſię

w Tryum-

w Tryumfie: *inter abundantis fati ludibria ducta.* Tákich łáńcuchow prawdziwy niewolnik, Redemptorſkiego inſtytutu káydanami brzękne ieſzcze ná Applauz z Kláudyanem: *Tibi terra polusq; patet, & palmâ viridi gaudens & amicta Trophæis. custos Imperij Virgo. In laud: Seren.* Godnáś wielorákich nieba y ziemi Bereł, Sceptrem Dawidowym ſkazána ná świat Pánno: *Regali exprogenie exorta*; bo w Twoim reſpekcie wſzyſcy beſpiecznie przed Boſkim Tronem kroluiemy. *Custos Imperij Virgo.* Niech ci ſtoią otworem niebieſkie arkuſy, ktora iák tęcza ná niebie, ieſteś ná ziemi przymierzem y obroną pokoiu. *Pactū est inter* DEUM *& omnē animā viventem Gen: 9.* Tryumfuy w ſzczęśliwey z Bogiem wieczności Tryumfatorko piekła, iák w Panieńſtwie, ták w zwycięſtwie nád zielone Palmy trwálſza, *& Palma viridi gaudens & amicta trophæis.* Y ta Woiewodzctwa Wołyńskiego Stolica, *Luceoria*, więcey Tryumfalnych ogniow powinná MARYI, niż ſwoiey Iudycie Bethulia. Nieiednemu Holoferneſowi łeb urwáłą tá niewinności y mężności Lákuna, ále ſetnym głownym nieprzyiáciołom, tyśiącznym niebeſpieczeńſtwom, paroxyzmom, millionowym. W Roku Tyśiąc czterechſetnym dziesiątym zápalone Imieniá ſwego nomenklatury świátełka: *Luceoria*, záćmiły tę náſtępuiacych czaſow Cymerye. Weſelne Witolda Xiązęcia ſceny, záſępiły żáłoſne po ták wielu woynach requiały. Od Ceſárzow, Zygmunta y Barbáry, od Krolow Duńſkiego y Szwedzkiego, od Xiążąt Almanskich, Kroáckich y innych: *Joan: Frid: Sapiecha in Monumen: Mar: P. 2. Cap: 13*, od Imperátorow Wſchodnich y Záchodnich w ſobie zgromadzonych w Poſłach, zábrane ozdoby, nie ták z

Styru ſwywolne wody, iák krwáwe nieſzczęśliwych lát powodzie zátopiły w Łucku. Kiedyś to tylko tyle Maieſtátow byłá tu *Solstitia*, á teráz wſzelkiego nieſzczęścia Vmbrya. Ledwo w trzyſtá Lát przywrociła iey Nayświętſza Marya fortunne zorze, *Ipſa dedit primæ exordia Lucis.* Cieſzą ſię teráz ieſzczepochmurne przedtym fatá, chlubią ſię magnificencyą ſławy, że tu ieſt MARYA pociechą dla wſzyſtkich, Honorem dla wſzyſtkich MARYA. *Lætitia Iſráël honorificentia populi. Judith Cap: 15.* Ale czy to nieśmiertelnego tryumfu, czy ferálnego żalu theatrum, Ingreſs MARYI w niebo? Żálu, żalu nie utulonego MARYI aſſumpt! MARYI do nieba Aſſumpcyá. Opływáią w weſelu, niebieſcy duchowie z MARYI: *Aſſumpta MARIA in Cælum, gaudent Angeli;* Nam w ſłonym morzu łez tonąć trzeba śierotom bez Mátki, poddánym bez Páni. O cudna Boskich wyrokow odmianá! Przedtym gwáłt słodki ná niebo *& violenti rapiunt illud. Math: 11.* Teráz gwáłtowne krzywdy gráſſuią po ziemi. Skarb zbáwienia, duſzę życia; *per MARIAM vita,* wydárły y zánioſły do nieba: *Aſſumpta eſt MARIA in Cælum,* Ile perłowych toczyſz krynic ziemio, tyle zápłakanych zrzenic ná niebo formuy, że ci ten kleynot wzięło: *ſuam deflendo per ſæcula ſortem, ter gemitus, ter mæſta dabo, ſuſpiria mille: Panegyr: Lubom.* Gdzie ſię Boleſław Chabry z Ottonem trzecim w Polſzcze przywitał, tam wieczney pamięci memoryáł, Miaſto Poznánie záłożył. Gdzie ſię z powrácaiącym do Niemiec żegnał Ceſarzem, tam krzyż tylko wyſtawić kazáł. Zyczliwy ktoś Boleſławowi, iáſnym wierſzem ſkrytych żalow emblemá ná krzyżu záwieśił; *gravior Cæſarei eſt abſentia*

vul-

vultus. Nie idę iá do Miasta, ktore przy poznániu MARYI Duch Náyświętszy z weselem całego wystawił świáta. *Fundatur exultatione universæ terræ Mons Syon, Civitas Regis magni. Psal: 41.* Chociasz krzyż ná pierśiach noszę, nieták dziś sercu cięży, iák, że serdecznych kresś affektow MARYA zabrána do nieba: *Gravior est Virginei absentia vultus.* Ani sie krzyżem świętym odżegnam od wielkich żalow, gdzie się Nayświętsza z światem pożegnáła Pani, *assumpta in cælum.* Nieczęść ludzkich serc bolesna poszárpała rána, ále całe, cząstka dla MARYI obrána w niebie: *MARIA optimam partē elegit. Luc: 10.* Niewiem gdzie się ta podziáła Mácierzyńskiey łáskawośći skłonność do ludzkich synow: *Deliciea meæ esse cum filijs hominum. Prov: 8.* Czy to że ludzie nie ludzie; dla tego daleko MARYA od ludzi. *assumpta.* On *Aurelius Commodus*, Rzymski Cesarz w Lwiey skurze zbestwiały, z żelázną po Rzymie buławą szaleie? *Golt: in vit: Imp:* On *Laurentius Accurius*, bydlęcych amorow Sardanapal, srebrne rogi ná głowie nośi. *Cæsar: Baron: ad An: 1307.* Tu w Sármacyi nászey, nie ieden Bolesław ná niecnoty śmiały, drápieżnie ná owce y pasterze Chrystusowe lámparcieie. Iák wiele odrodzonych w bydlęta Nabuchodonozorow, ták wiele nie ludzkich ludzi: *Homo cum in honore esset, non intellexit, comparatus est jumentis insipientibus. Psal: 40:* Ták to nieludzkość ludzka, z ziemi do nieba wystrászyła MARYA. Dayciesz pokoy strosкani rácyami Heraklitowie: ciészy nas Klarowállenskich nektarow Ambrosius, Bernárd Swięty: *Exaltata est MARIA ad tantam gloriam, ut quæ ad salutem essent necessaria, facilius obtineret.* Tylko to śmiertelność doczesne-

go żyćiá wyzuła z śiebie MARYA, nie macierzyń-
ſkiego miłośierdzia tytuł. Dekret Boski ták kazał: *opportet mortale hoc induere immortalitatem.* 1. *Cor: Cap:* 15. Y ná ziemi y w niebie dla nás MARYA Matko miłośći y świętych koron wieczney nádziei: *Ego Mater pulchræ dilectionis & ſanctæ ſpei. Eccl:* 24, Powiem czemu poſzła MARYA do nieba: Poſzła dla nás złote liczyć y dziedziczyć zbawienia korony.

Korono Swiętych, Boże y Człowiecze w Nayświętſzym Sakramencie zámknięty; *qui Coronas in miſericordia & miſerationibus!* Dáruy mi choć oſtre cierniowey korony kolce, żeby mi rozum nieztępiał ſerce nieuſtáło w chwále Mátki MARYI, y Twoiey

Ad M. D. G.

RZecz ciężſzá nád tyśiąc cetnárow ołowiu; do złotey ſię korony rodzić, á w niey niechodzić. Dość martwym trupem fortuny z allegorycznych przymiotow perła, *cadaver fortunæ*: á ta ſię tym głębiey w piaſzczyſtą grzebie mogiłę, im ią zuchwáley od korony odrzuca Iubiler. *Zwieśi* prędko rumianą twárz rozkwitły kwiat ku ziemi, y niby ſię kryie pod ziemie, że go w czáśie do wieńca łáskawa niezerwie ręka. Z przepáśćiſtych morza nurtow wſtydzi ſię czerwony wynurzyć Rubin, ieżeli ſię częſto zámięſzawſzy między proſte kamienie, poniewirá ná brzegu. Abo ieden wzáiemnie korony Laktantius; wolał by ſię czarnego pod pieczęcią śmierci nápić laku, niż macierzyńſkich pierśi mleka, ktore go tylko kándydatem nie koronátem tuczy. Y złota dziecinnego wieku kolebka, boday lepiey trumną była, niżeli nie pierwſzy do tronu grádus. Krwią bráterſką Kráka,

Lech

Lech wtory Krolewſką ſobie farbował Purpurę, że mu iey oſtatniorodne pieluchy niezáwiązały. *Minor natu Lechus imperium, quod Craco fratri jure ætatis debebatur, rapere maluit, quàm expectare. Joan, Paſt :fol: 7. Requiem* Krákowi Lechowi *vivat!* Myśliwcza na łowách trąbá wytrąbiłą do korony, ktorey ułowić pierwſzym bráterſtwá ſzczęściem nieumiał. Záwſze pod władzę nieſzczęścia ludzkie ſchyláią ſię głowy, ktore fortuná koronowáć obiecawſzy, niechce. Leſzek wtory, tákże z Lechem w ſzczęściu nie *ſecundus.* Po oſtrym żelezie pobrnał do korony, choć go fatalne otwártey zdrády zálały fale. Nieſtráſzne ſą śmiertelne ſzkopuły koronnym żeglárzom, byle do Inſuł fortunnych intentow zápłyneli. Podczas náwalney z Pompeiuſzem woyny Iuliuſz Auguſtus życia łudki y Maieſtatu morſkim powierzył bałwánom. Vderzy w Okręt Ceſarski nátarczywym wáłem Neptun. Zlęknie ſię *Nauclerus:* krzyknie tryumfalnie Ceſarz: *Quid times? fortunam Ceſaris vehis.* Choćby martwe przyſzło zárzucáć kotwice, ieſzcze to nie śmiertelná: tylko z Ceſarskiey głowy niech niezpłynie korona. Okrom politycznych Pretendentow, y świętym o koronę idzie. Doktor Národow Páweł życiem całym, y ſzczerością ſerca przed Bogiem prácował ná koronę. Iuż bliski ołtarza Swięty Męczennik y Apoſtoł, oddać niechciał ná reliquie Swiętych Kości, aż reliquie korony otrzymał: *in reliquo repoſita eſt mihi Corona. 2 Tom: 4.* Młodym Zebedeuſzom ſłodkie utrápienia kielichy dla Krolewskiego honoru były, *ut unus ad dextram, alius ad ſiniſtram ſedeamus in gloria. Marci 10.* Pytá ſię Zbáwiciel co też infanterya umie? *quid valeant humeri, quid ferre recuſent?* A czy mo-

 żecie

żecie piołunkowe śmierci wiwat wypić? *Poteſtiſne bibere calicem?* Przed ochotą z ochotą pozwálaią, *poſſumus.* Ey Pánie! choćby ſamą śmierc náygorſzą połknąć, byleśmy ſię niebieſkiego dopili kroleſtwá; *ut ſedeamus.* Ieżeli kogo? to nás naybárdziey śmiertelná motyka rozdzielić nie powinná z koroną. Práwdziwi ieſteśmy Tronu Boſkiego potomkowie. Ieſzcze w Ráiu igrać imperialnym iábłkiem pozwolono pierworodney Rodzicow náſzych niewinności: *Tulit ergo Dominus DEUS hominem, & poſuit in Paradiſum voluptatis ut operaretur & cuſtodiret illū.* Siedmdźieśiąt czyta: *ut regeret illum.* Nieteráz ſenſem Ewángeliſty dobrze rozumi o nás niebo: y owſzem po krolewsku woła, *pervenit in vos Regnum DEI. Math:* 12. Aż ſię zádziwował Pſalmiſta, że wielką chwáłą BOG Człowieka ukoronował, *quid eſt homo, quòd memor es ejus!* Tylko inſze od Aniołow trony, ále zárowne z Aniołami dla ludzi korony ná głowie: *Gloria & honore coronati* Pátrzcież po wynioſłych marnością ſkroniach, czy ieſt nánich koroná nieba? Ach poddáncy grzechu! zá ieden upadek ſumnienia, zpádła koroná z głowy. Przy Tryumfach Náyświętſzey MARYI, lámentacye! lámentacye ſpiewać muśiemy Ieremiáſza trenem. *Cecidit corona Capitis noſtri. Tren: 5. Hieronym Lauretus fol: 288.* Spádłey korony z głowy explikuie przymioty: *Corona capitis noſtri ſunt gratiæ & virtutes, & honor, & gloria Sanctorum, quæ per peccatum cadit.* Y z korony łaſk, y wieńca cnoty, y lauru chwáły świętych obnáżeni przez grzech ieſteśmy obdartuſowie. Pátrzy ſię MARYA ná to zápłakanym okiem, y ſpieſzną do Nieba idzie Aſſumpcyą: *Aſſumpta in cælum.* Po niebieſkich depcze Tronach

y liczy

y liczy, czy nieoſtatnie ſtrácone od nás korony łáſki *gratiæ & virtutis?* Czy nieoſtateczne żołdem grzechu, chwáły y chonoru świętych pomázane mitry: *gloria & honor Sanctorum.* Poſzła MARYA, żeby dla nás zbawienia złote dziedziczyła korony, *Coronam Capitis.*

Eccleſ: 24. Coś zá Enigma niezrozumiane ná rozum ludzki nárzucił Eklezyaſtyk Páńſki: *in omnibus requiem quæſivi & in hæreditate Domini morabor.* Iá rozumiem, że to prożna wynioſłości Tytułu kommemoracya: komu Pańskiey nieſtaie ſubſtancyi, to przynamiey wiatrem nádętey niezbywá nádziei, *hæreditate Domini morabor.* Ciśnie ſię gwałtem ná czoło korona, choć co ráz ſzczupła mizeryi bidą ściśniona: *Væ Coronæ ſuperbiæ. Iſai: 18.* Czyli też to każdemu w Páńſkim byciu, bydź y żyć miło: *in hæreditate Domini!* w podłey chudopacholſkiego ſtánu ſubſyſtencyi doczeſny tylko queres: *requiem quæſivi.* Wſzedł Piotr, Ian y Iákob zá PANEM IEZVSEM ná Gorę Tábor, *aſſumpſit JESUS Petrum & Jacobum & Ioannem Fratrem ejus, & duxit eos in montem excelſum. Marci 9.* Pokázała ſię im zá obłokiem Boſka chwáła, *ecce nubes lucida obumbravit eos:* aż Piotr y wiekowáć prágnie ná gorze, *in hæreditate Domini.* Páńſkie Pałáce Piotr, pokoie dyſponuie: *faciamus tria tabernacula.* Pan pełnomocny Piotr ná gorze wynioſłego ſzczęścia, *faciamus tria tabernacula;* ná dolinie poniżonego uboſtwá y rybackiey budy nad morzem niebudował. Kiedy twárz IEZVSA iák ſłońce, *Facies tanquam Sol,* kiedy Páńſki apparament śnieżyſtych lilii oſnową utkany, *veſtimenta autem ſicut nix,* to y Piotr w Páńſkich uſługach dziedzic, *in hæreditate Domini.* Nu Pietrze, nu zá ob-

nażonym Pánem podź ná Pałac Arcykapłańſki: odpowidz ná nieukołyſane kweſtyie choć niewieścią induſtryą wyſtrzelone: *venit una ex ancillis. Marc: 14.* Piotr w nogi: *Petrus à longe. Marc: 14.* Radby ſię y w myſzą zákopał iámę, *requiem quæſivi.* W złoty Fortuny Promień wiele ſpektatorow, á ná umbrę upłynnego ſzęścia każdy oko mruży. Naywięcey Orłow w pogodne patrzy ſłońce, *recto flammas imperat ore pati. Claud:* Ná okropną noc ſame ſowy huczą. Dáwne to bez inwidyi wiekow Owidyuſza przyſłowie: *Nullus ad amiſſas ibit amicus opes.* Panuieſz w ſercu y wſzyſtkich zá ſerca trzymaſz, poki w tenucie Pańskiego geniuſzu zoſtaieſz, *in hæreditate Domini.* Swięty Grzegorz PápieſkimTryregium ukoronowáną myślą morálizuie nád tym: *Hæreditas Domini Regnũ Cæleſte, quod CHRISTVS reliquiſſe dicitur, cũ aſſumpſiſſet humanã miſeriam. lib: Moral: 53. Cap: 13.* W tym Dziędzictwie kroluie MARYA *in hæreditate Domini* y złote dla nás dziedziczy korony. *Regnum Cæleſte.* Dzielnieyſze MARYI o nás ſtaránie iák od ſwego Berſabei Salomona. Dał znáć Nathan, że náznaczony Adonias ná Tron Izráélski, *num audiſti quod regnaverit Adonias? 3tio Reg: Cap: 1.* Zeby odrádzić Dawidowi, porădził Prorok: *vade & ingredere ad Regem David.* Zą powodem rozumnego *Conſilium*, poſzła Berſabea do Dawida y z żalem mowić zácżęła; *Non ne tu Domine mi Rex juraſti mihi ancillæ Tuæ? dicens: Salomon Regnabit.* Oznáymiła Boska Prowidencya przez Pſalmiſtę MARYI, że ktoinſzy náſze w niebie opanowáł korony. *Adonias Dominus, Dominator!* Ręka Boſka od gniewu ná nas drżąca, na lud iákiś nieznáiomy przynioſła koronę. *Populus,*

quem

quem non cognovi, servivit mihi. Psalm: 17. Odżenie z cudzey rády: Z Instynktu Macierzyństwá Przedwieczney Mądrości, poszła MARYA do nieba, niby samá do siebie mowiąc: *vade & ingredere ad Regem.* Stánęła przed Tronem Krola krolow w niebie: *in quo Rex Regum stellato sedet solio* y zá swemi obstaie synámi; *Christus Primogenitus, nos Fratres, ergo MARIA Mater S. Aug: lib, de Virg: Cap: 6.* Krolu Panie! *Domine mi Rex!* áboś nie ty w pierwszym początku moim niewinnym ludzki obiecał ubłogosławić Naród, *non ne Tu jurasti ancillæ Tuæ?* Aboś nie ty przezemnie deklárowáł go koronowáć łáską y chwáłą Swiętych; *quia regnabunt.* Iam iest świadkiem łásk y darow twoich: *in me gratia omnis viæ & veritatis, in me omnis spes vitæ & virtutis. Eccl: 14.* Moie iest wszystkich koron dla ludzi dziedzictwo: *Hæreditas Domini, Regnum Cæleste: in hæreditate Domini morabor.* W Roku 1784. Smierć Ludwika Polskiego y Węgierskiego Krola, mało Sarmackiey nieumorzyła korony. Dwoch Pretendentow łakomstwem tronu, Zygmunta Margrábi y Siemowitá Mázowieckiego Xiążęcia, mało się nieudawiła śmiertelnie Lechia. Radom poradził walną rádą, iák radżić omgláłą salwuiąc koronę. Corcę Węgierskiego Krolá Iádwidzę w Dziedzictwo oddać urádzono w Rádomiu Koronę: *Comitijs Radomsci indictis Concluditur, Ludovici quidem Filiæ haberetur ratio. Flor: Past: fol: 147.* Nieieden Pretendent, ále cáła piekła czuwá zgráia, ná nasze korony. Ieremiasza Proroctwem náśmiewáią się znás piekielne Hárpie: *descendet de Capite vestro, Corona gloriæ vestræ. Ierem: 13,* Coż robi ná to niebo, *hæreditas Domini, Regnum Cæleste?* Po Corkę Oyca Przed-

 wie-

wiecznego MARYĄ z ſyła ná ziemię y Iey w Dziedziƈtwo náſze oddaie korony: *DEI quidem Filiæ habetur ratio.* Tey przywłáſzcza zbáwienia náſzego wſzyſtkie ſplendory. *In hæreditate Domini.* V Theologow dwie korony náypryncypalnieyſze w niebie dla ludzi miłoſierdziem Boſkim przeznáczonych: *Corona hæreditatis, Corona præmij.* Koronę dziedziƈtwá, *coronã hæreditatis,* biorą ci, co iák Moyżeſzowie z chrzeſnych wod wypłynawſzy, zaráz przy ſamym Chrzcie umieráią: *Soli baptizati, non ex prævisis meritis, ſed ex meritis Christi.* Koronę záſług, *Coronam præmij:* otrzymuią záſłużeni przed niebem Atthletowie, ktorych BOG dzieła má na oku, *ex prævisis meritis.* Niepyta ſię Náyświętſza MARYA w niebie o dyſtynkcyą koron, ále wſzyſtkie bez excepcyi do ſwego poddáńſtwá liczy y dziedziczy. Czy to dziedziczná czyiá, czy to záſłużoná korona, wſzyſtko to náſze w dziedziƈtwie MARYI: *Hæreditas regnum; in hæreditate Domini.*

Iſai. 22. Izáiaſz Prorok wielce niedyſkretny. Przy publicznych MARYI applauzách ſmutkiem kogoś kwáśi, y koroną boleści obarcza: *Coronans coronabit Te tribulatione & ſicut pilam mittet te in terram latam & ſpatioſam.* Pewnie to ná Monárchow impreza? Nietylko powolnego ſzczęścia, ále też niezwyczaynych kłopotow regnantami bydź powinni: *Coronans coronabit Te tribulatione.* Snádno trzymać w ręku Perłolile Berło, kiedy nim z przyśiężonych fatow nieſzczęście niechwieie. Ale to to koronát, co y wſzturmie poálterowáney fortuny, mocnym murem ſtoi. w Roku 1328. *Caſ: Barr:* nád Herb, kolumnę ſtarożytnego Scyary, Kolumniuſza Kárdynáła, przydał koronę Ludwik Bawarſkie

Xią-

Xiąże, w Rzymie Imperátorem ukoronowány. Zá. co? że śilney znıego w ſzczęściu y w nieſzczęściu doznáł podpory. Nád koronę, korony godni Regnánci ziemſcy, ieżeli ſą ná pokoy y niepokoy niezłámanemi mężności filarámi. Smieie ſie Purpurát Rzymſki Boroniuſz z Filippá Fráncuskiego, że go Bowineńſkich konfederátow woyná od korony máło nieodſtráſzyłá. Aż potym powágę maieſtatowi Filippowemu przywrocił, iák ſię zwątloná dzielność w nim zmocniłá: *Bono fortiq; animo ſimus & integri ab omni dedecore. Ceſ: Bar: ad Annum* 1214. To prawda, że wielkie pokory *miraculum*: y niby nád śiedem świáta, oſme w Polſzcze, Ián Kázimierz. Dla nieſzczęſnych niepokoiow, koronę złożył; ále to żáłoſna Oyczyznie, uciesżná zagránicznym Národom tráiedya. Ták na Wárſzawskim Seymie podziękowáł zá koronę. *Comitijs & Caſtris feſſus, calamitatibus per Annos viginti fractus, Rex & Pater, quod pretioſiſſimum eſt, Coronam in manibus Dominationum Veſtrarum reponam. Nicol: Chwał: Cap: 3.* Dali pokoy Hiſtorycy wielkim Elogiom Piáſta, że nakſztáłt Auguſtow Rzymskich Pan w rządach ſpokoyny, *Dominus Pacificus*. Więcey Panegyrikow maią utrápienia Bolesłáwá Pudyka. Dłużſze deſkrypcye czytáią kłopoty Włádyſłáwá Łokietka; piękniey ſze Krzywouſtow *praeconia*, niż Piáſtowego kołá fortuny. Sam Pan IEZVS, choć Krol pokoiu: *ecce Rex pacificus*; á przecię z mieczem w nieſzczeſciu zákrwawiánym! *non veni pacem mittere, ſed gladium. Math: 10.* Przy koronácyach Krolow, daią miecz w ręce. Na cztery częśći wymachnąć nim powinien, nowy koronát. Ná coż to? czy żeby był poddánym ſtráſzny? bo-day ſzczeſł Nero Tyrán! Czy żeby makowkom let-

N komyślnie

komyślnie głowki ucinał? boday nieznać Tarquiniuſza! Czy żeby iednym cięciem ná kark Oyczyzny całey wyśilonym był wáleczny? Niech przepadnie Kaligula! Náto, ná to! żeby ſię dopuſzczonym od BOGA przez nieprzyiácioły odciął trybulácyom. *Coronans Coronabit Te tribulatione.* Náto, żeby świátem ſobie poddánym w dyrekcyą, rzucać iák piłką niedał zagránicznym Centymanom. *Et ſicut pilam mittet te in terram latam & ſpatioſam.* Swięty Hieronim ná te nieſzczęśliwości *ſpatium* kommentuie: *Coronat DEUS tribulatione, cum undequaq; Tribulationem & afflictionem imittit. ſuper. Iſa: 22.* Ieżeli gdzie? otoż na Sarmackich Tatrách koroná trybulacyi doſtatnie pánuie. Wywołane do Ierozolimy gniewu Boſkiego wyrokiem proroctwo, w gnieżdzie pisklat Orła Lechowego ośiadło: *Circumdabunt Te vallo inimici tui.* Iák wałem iákim, záwaliło nas afflikcyami Niebo. *Tribulationem & afflictionem imittit.* Wrácaią ſię do nas wyklęte czaſy, kiedy koronę Polſką świetokractwo Bolesłáwa śmiałego z wolnych rąk wyrwáło, y ledwo w lát ſto kilkadzieśiąt Przemysławowi ośmioniedzielnemu Regnantowi oddało. Bogday iuż oſtátnia decyzyą świáta Polſkiego niezetnie ſądow oſtatnich ſurowość, wziąwſzy Zágrániczną iáką do exekucyi Potencyą: *Aufer Coronam, tolle cydarim! Ezech: 21.* Korony náſzey obrono, *Regina Regni Poloniæ!* chyba ty ſamá niedaſz wydrzeć, ktorá y niebieskie dla nás dziedziczyſz, korony. Twoia Eminencya wſzyſtkich Kroleſtw porosły Trony. *Per me Reges Regnat. Perab: 8.* Twoiey to dzielności wſzyſtkich koron záwoiowáć Trybulácye, y ſamego dla nás zdewinkowáć w łaſce BOGA. Odlał to słodkim wdzięczności ſyropem miodopłynny

Ber-

Bernard S: *Hæc vera Propositio est: Imperio Virginis omnia famulantur; etiam DEUS. Tom. 1. Serm: 61. Art. 3. Cap: 36.* Twoiey to mocy y pomocy záwzięte ná Krolestwo nasze połámać siły; boś iest Obosilná śił nászych Bellona. *Acies Castrorum ordinata.* Dziś Lat 648. Długosza wyliczyły Annáły, *fol: 288,* iák wiele náliczyła y zdziedziczyłá zwycięzkich Laurow MARYA, Władysławowi Xiążęciu ieszcze Polskiemu, z Prussow, z Pomarzánow, &c. *Congratoq; valido exercitu Vladislao Duci, die Assumptionis B. V. M. circa* Rzeczesz *occurrunt.* Pod honorem w Niebowzięciá Nayświętszey MARYI weźmie się Władysław do miecza, y wszystkich w tryumfalne łupy zábiera w poddáństwie. *Omnis tunc obtenta Victoria, Beatæ Genitricis DEI suffragijs deputata.* Coż każdy rzeczesz, z tego zwycięskiego Rzeczesz, *circa* Rzeczesz? Rzeczesz: że nietylko w Marsowym MARYA Polu, ále też *in Polo,* y Niebie, zwycięża dla nás, złotych dobiia się koron. Z iednego utrápienia zbuntowánego, tyśiąc dla nás MARYA wyliczy więcow. Popráwić muśi krytycznych Prorok Proiektow przy Assumpcyi Nayświętszey MARYI. Gdzie nieprzyiemna wypowiedział kłopotow koronácyą. *Coronans Coronabit Te tribulatione,* tam zysk Tryumfow zapowiedzieć muśi, tam dziedzictwo w Niebie złotych koron: przez MARYÆ. *In illa Die erit Dominus Exercituum, Corona gloriæ & sertum exultationis residuo Populi sui. Isaiæ. 28.*

Cant: 3. Oblubienica Pańska ták się zápatrzyła ná ukoronowánego Sálomona, że y wszystkie Syońskie Corki ná *spectaculum* wywiodła: *Egredimini filiæ Syon, & videte Regem Salomonem in diademmate,*

N2

mate, quo coronavit eum Mater ſua, in die Deſponſationis illius & in die lætitiæ Cordis ejus. Iákiſz to Dyalog, Sálomon w koronie? Lepieyby za Proſcenium przyzwoitey modeſtyi śiedzieć Syońskim Spectatorkom, iák ná ſtooczne wybiegać widowiſka, *egredimini & videte.* Nie Bazyliſzkowe prâwda oczy: ále prędko Sálomona ſerdecznym ná Tronie obaczą trupem: *Depravatum cor ejus per mulieres: Reg: 3, Cap: 11.* Teto Syreny wyſokim altem chluby ſpiewáły zwyćięſtwu Dáwidowemu: *Ludentes atq; dicentes: percuſſit Saul mille & David decem millia: Reg: 1. Cap: 18:* ledwoteż głoſu y życia nieſtráćił w nienáwiśći Saulá Dawid. Cienki dyſzkant, delikátny tenor, ſubtelny ná Dawidá zahártował láncet. *Tenebatq; Saul lanceam & miſit eam, putans, quod poſſet configere David. Ibid.* Zle w Polſzcze było, kiedy iákaś *filia Syon* Iudytha, wpatrzyła ſię w oczy y w ſerce wielkiego Kazimierza. Wyniosła wielkiemi przymiotami Kazimierza wielkość, zdrobniała przed Wátykanem, zmaláła przed całym Pańſtwem dla nikczemney Iudyty. Nietylko ná Krolewſkie Korony, ále y ná woiownicze ſzyſzáki nieſzczęśliwe ſą niepotrzebne Aſpekta. Prędzey ieſzcze niż okiem rzući, ſzkodliwie ſtopnieią okute w ſtal Káwalerskie ſerca: *Ferrea laſcivis molleſcũt corda Sagittis. Claud:* To tylko chwálebna, to Tryumfalna, co do Trymfu Maryi należy. Wołam Iá ſam z Ambony! *Egredimini Filiæ Syon!* Wſzyſtkie Nieba Pulcherye, Duſze Ludzkie wynidźcie w świętey Immáginácyi ná Applauz MARYI! Pátrzcie ſię, *& videte!* iák wiele Koron przyſpoſobiłá wam Krolowa Nieba y Matka wáſza. Każdá z wás Krolowá, każda w koronie, *in Diademate, quo coronavit Mater ſua.*

Dzień

Dzień w Niebowzięcia MARYI, záślubił wás złotym w niebie koronom: *in Die Desponsationis suæ.* W cyrkumferencyi doczesnych życia dolegliwości, pocieszyła wás Dziedzictwem niebieskiego krolestwá, *in Die lætitiæ cordis Ejus.* Zadney iuż nima korony w niebie, ktoráby niebyła w kompucie Głow nászych, ktoráby się nieliczyła w wieczney possessyi MARYI dla nás. *Hæreditas Regnum cæleste; in hæreditate Domini morabor.*

Iák przed Tronem Niebieskiego Baránka Apokaliptyczni Senekowie, *mittebant Coronas suas ante Tronum: Apoc: Cap: 4.* ták przed tobą niebieskiego Baránka Mátko odziedziczone dla nas rzucamy Korony. Korony Niebieskich stárcow kompáruie S. Augustyn. *Sup: Apoc: Cap: 4.* z chwáłą Chrystusową: *Coronæ Seniorum aureæ, sunt participatio gloriæ & Nominis Christi.* Depcz po głowách, po sercach y po koronach nászych Nieba y ziemi Monárchini, tylko nás partycypacyą chwáły y Imienia Syná twego w niebie ukoronuy. Od przyścia ná świát każdego zá nás wzywáło do korony niebo: *Veni coronaberis! Cant: 1.* Słodsze nam było grzechow iárzmo, niż złote niebieskiey Monárchii Iábłko: milsze nieprawości wykręty: *in circuitu Impij ambulant,* niż koron cyrkuły. Nimámy, nimámy zásłużoney z siebie korony! szczęśliwy Sycynius *Dentatus,* że się ná kolumnie Iego wyprácowáne porozwieszáły Korony. *Spolia cæpit 38, Donatus Coronis 183. 16 Civicis, 13 aureis, 8 Muralibus, 38. Obsidionalibus. Ioan: Sapieha: annot: Hist: fol: 16.* Ná postumencie Chrześciańskich doskonáłości, áni żadney swoiey niedoczytamy się korony. Nimá złotey! leniwym ołowiem obciężeni do ziemi

O Ignie-

Igniemy. Nima cywiczney! do miasta niebieskiego Ieruzalem: *Ierusalem Civitas Sancta*, ná Zołwiu w procederze poprawy życia wieżdzamy. Nima murálney! serce bez cnot Fortecy, otworem nieprzyiácielowi duszy stoi. Nima obsydyonálnaey! záleżeliśmy po lę w przegniłych życia náłogach. Ey długosz tą grzechu niewolę cierpieć będziemy! do Nieba do Nieba zá MARYĄ po wolną susceptę korony! Iákuba Patryárchy sercem, ná szemi usty mowmy do świáta, *dimitte me!* áni prożności nietrzymay, áni doczesności marnego życia nie uwodź ná ziemi, puść puść, ku niebu zá MARYĄ! *dimitte!* Czas iuż Dźień złotey Koronácyi w Niebie złożyć, zwłászcza: że w Allegoryi Iutrzenki ARYA po niebie iuż chodzi: do Tronu zaprásza. *Jam ascendit aurora.* Idziemy! idźiemy zá Tobą Náyiáśnieysza Koronátorko násza. Pod nogi Twoie schylámy skroniá. Wypełnii starożytną Cesarzow Rzymskich Ceremonią ná Purpurzę w Annáłach Kárdynáła Baroniusza opisana, y ieżeli nie z rąk Sceptrem Nieba y świata zátrudnionych, to z nog Krolewskich, spuść ná nie, koronę. Wykonasz to miłośierdzia Mátko, bo w Twoiey nádziei nieomylne nam Apostoł S: zápisał *Augurium: Percipietis immarcescibilem gloriæ Coronam. AMEN.*

